

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Vývoj majetkové kriminality v okrese Příbram v letech
2015-2023**

Autor práce: Vojtěch Molec

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Vojtěch Molec
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Píbram

Název bakalářské práce: Vývoj majetkové kriminality v okrese Píbram v letech 2015–2023

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Development of Property Crime in Píbram District in Years 2015–2023

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):
JUDr. Milan Kocík, MBA

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): květen 2024

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem práce bude na základě statistické analýzy dat určit, jaké je nejvýraznější zastoupení majetkové trestné činnosti v okrese Píbram, a následně tyto výsledky komparovat s dalšími územními odbory v rámci Středočeského kraje za stejné období. Vedlejším cílem bude na základě výsledku analýzy definovat kriminogenní příčiny a dále navrhnout soubor vlastních preventivních opatření směřující k potlačení či snížení této kriminality v dané oblasti.

Student: Vojtěch Molec	25.5.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA	18.5.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Švatoš, Ph.D.	3.6.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Šapík, Ph.D.	8.6.2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	5.6.2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu této bakalářské práce JUDr. Milanu Kocíkovi, MBA za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VOJTĚCH, M. *Vývoj majetkové kriminality v okrese Příbram v letech 2015-2023:*

bakalářská práce. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 63 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Klíčová slova: majetková trestná činnost, krádeže, prevence.

Bakalářská práce, zabývající se problematikou vývoje majetkové kriminality na území okresu Příbram v období let 2015–2023, je aktuální téma, jelikož i v současnosti je majetková kriminalita nejrozšířenější kriminalitou. Teoretická část práce bude popisovat charakteristiku majetkových trestných činů, jejich členění, zhodnocení současného stavu dané problematiky. Dále se bude zabývat právními předpisy, faktory ovlivňující vývoj majetkové kriminality a páchaní majetkové trestné činnosti. Praktická část práce bude prováděna zpracováním statistické analýzy majetkové kriminality na území okresu Příbram v období let 2015–2023. Tato část práce umožní získání konkrétních dat pro zhodnocení problematiky, ovlivnění majetkové kriminality v době pandemie a komparaci dat s dalšími vybranými územními odbory.

ABSTRACT

VOJTĚCH, M. *The Development of Property Crime in Příbram District in Years 2015–2023: bachelor thesis*. Příbram: The College of European and Regional Studies, 2025. 63 s. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA

Key words: property crime, theft, prevention.

The bachelor's thesis, which focuses on the issue of property crime development in the Příbram district between 2015 and 2023, is a relevant topic, as property crime remains the most widespread type of crime today. The theoretical part of the thesis will describe the characteristics of property crimes, their classification, and an assessment of the current state of the issue. Furthermore, it will address legal regulations, factors influencing the development of property crime, and the commission of property offenses. The practical part of the thesis will involve a statistical analysis of property crime in the Příbram district during the 2015–2023 period. This section will provide specific data for evaluating the issue, assessing the impact of the pandemic on property crime, and comparing data with other selected territorial departments.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Charakteristika kriminality.....	11
3 Základní pojmy majetkové kriminality	12
3.1 Kriminalita.....	12
3.2 Majetková kriminalita	12
3.3 Kriminologie	13
3.4 Pachatelé trestné činnosti	14
4 Teoretická východiska kriminologie	15
4.1 Biosociální teorie.....	15
4.1.1 Biologické faktory	16
4.1.2 Sociální faktory.....	16
4.1.3 Interakce mezi biologickými a sociálními faktory	16
4.2 Psychosociální teorie	16
4.3 Vývojová teorie	17
4.4 Věda o zločinech	17
5 Trestný čin.....	18
6 Typy majetkové kriminality	20
6.1 Krádež	20
6.2 Krádež vloupáním	21
6.3 Podvod.....	22
6.3.1 Zvláštní druhy podvodů	24
7 Historie a vývoj majetkové kriminality v České republice	25
7.1 Kriminalita v období před rokem 1989	25
7.1.1 Trestní zákon č. 86/1950 Sb.....	27
7.1.2 Trestní zákon č. 140/1961 Sb.....	28
7.2 Transformace po roce 1989	30
7.3 Nárůst majetkové kriminality v souvislosti s organizovanými skupinami.....	31
7.4 Nárůst kyberkriminality a sofistikovanější podvody 21. stol.	32
7.5 Současný vývoj majetkové kriminality	33
7.6 Změny v trestním právu a postihování majetkové kriminality.....	34
7.6.1 Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.....	34
8 Charakteristika okresu Příbram.....	36
8.1 Ekonomická situace okresu Příbram v letech 2015–2023.....	36
8.2 Vývoj počtu obyvatel	37
8.3 Míra nezaměstnanosti na okrese Příbram.....	37
9 Faktory ovlivňující vývoj majetkové kriminality v okrese Příbram	39

9.1 Ekonomické faktory (nezaměstnanost)	39
9.2 Sociální faktory (vzdělání, sociální vyloučení)	41
9.3 Vliv pandemie COVID-19 na kriminalitu	41
10 Vývoj majetkové kriminality v letech 2015–2023 na okrese Příbram.....	45
10.1 Statistická analýza trestné činnosti	45
10.1.1 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2015	45
10.1.2 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2016	46
10.1.3 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2017	48
10.1.4 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2018	49
10.1.5 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2019	50
10.1.6 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2020	51
10.1.7 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2021	52
10.1.8 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2022	53
10.1.9 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2023	54
11 Kriminalita na okrese Příbram v období 2015–2023	56
11.1 Komparace celkové kriminality s majetkovou kriminalitou na okrese Příbram ..	58
12 Komparace okresu Příbram s okresem Benešov	60
12.1 Komparace celkové kriminality na okrese Příbram s okresem Benešov	60
12.2 Komparace majetkové kriminality na okrese Příbram s okresem Benešov	61
12.3 Závěr analýzy komparace okresu Příbram s okresem Benešov	62
13 Prevence kriminality	63
Závěr	64
Seznam použitých zdrojů	66
Seznam zkratk	69
Seznam grafů.....	70

Úvod

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu vývoje majetkové kriminality v okrese Příbram v období let 2015-2023. Okres Příbram se nachází ve Středočeském kraji, který je poměrně různorodým socio-ekonomickým regionem, což může mít vliv na specifika trestné činnosti v této oblasti. Cílem práce je zjistit, jakým způsobem se měnila intenzita a struktura majetkové kriminality v průběhu zkoumaného období. Dále bude mít za cíl identifikovat klíčové faktory, které tento vývoj ovlivnily a poskytnout návrhy pro zlepšení prevence a řešení majetkové kriminality na území okresu Příbram. Mimo jiné bude cílem bakalářské práce přiblížit trestnou činnost jako takovou.

Významnou oblastí trestné činnosti představuje majetková kriminalita, která má přímý dopad na bezpečnostní situaci ve společnosti a každodenní život obyvatel. Kriminalita jako taková je vědecky zkoumána kriminologií. Krádeže, vloupání, podvody či zpronevěra jsou charakteristické trestné činy typické pro majetkovou kriminalitu. Majetkové trestné činy se zaměřují především na neoprávněné obohacení na úkor majetku jiných. Kdy v této bakalářské práci se budeme zabývat převážně majetkovou trestnou činností, a to krádežemi a vloupáním, avšak rozebereme si dále i mimo jiné podvody a zpronevěru, kdy do toto téma vezmeme pouze okrajově. Důležitým ukazatelem pro odborníky v oblasti kriminalistiky a pro státní orgány je vývoj majetkové kriminality. Ti se snaží efektivně řešit problematiku bezpečnosti občanů a minimalizovat negativní dopady na životní úroveň a veřejnou důvěru v právní systém.

Nejprve v úvodu bude uveden teoretický rámec trestného činu, dále teorie týkající se majetkové kriminality a jejích charakteristik, dále budou definovány metodologické přístupy k analýze dat o kriminalitě. Následně se zaměříme na analýzu vývoje majetkové kriminality a dalších relevantních zdrojů, které umožní detailněji posoudit vývoj kriminality v tomto regionu. Dále z komparujeme data z jiného okresu, přiblížíme si, jaký dopad, měla pandemie COVID 19 na majetkovou kriminalitu v daném okrese. V závěru budou formulovány závěry a dopady, která mohou přispět k zajištění veřejné bezpečnosti a prevenci majetkové kriminality v okrese Příbram.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Primárním cílem, kterým se budeme zabírat v této bakalářské práci je zkoumat změny v majetkové kriminalitě a její vývoj v okrese Příbram za období let 2015 až 2023. Dále bude definována a charakterizována majetková kriminalita, rozdělena trestná činnost a analyzován vývoj majetkové kriminality. Na základě analýzy statistických údajů následně porovnat majetkovou kriminalitu v okrese Příbram s majetkovou kriminalitou v jiném územním odboru. Pokud budou zjištěny rozdíly, pokusit se objasnit jejich příčiny a faktory, které ovlivňují vývoj kriminality. Doplňkovým cílem pak bude navrhnout opatření zaměřená na omezení nebo snížení této kriminality. V celé bakalářské práci na téma vývoj majetkové kriminality na okrese Příbram v daném období se budeme převážně zabývat majetkovými trestnými činy – krádež a vloupání, a to především z důvodu toho, že se domnívám, že tyto dva majetkové trestné činy jsou jedním z nejběžnějších majetkových trestných činů, které mi jsou i z důvodu mé pracovní náplně na OOP Sedlčany nejbližší, kdy v praxi, jsem se s těmito trestnými činy setkával nejčastěji.

Teoretická část je zpracována především z dostupných odborných knih a učebních textů zaměřujících se na tuto problematiku. Hlavním cílem je komparovat data majetkové kriminality v okrese Příbram s majetkovou kriminalitou na jiném územním odboru, v případě zjištění rozdílností se pokusit objasnit důvody těchto rozdílů. Při porovnání kriminality na těchto územích práce čerpá údaje z policejních statistik. Byly porovnány určité druhy majetkové kriminality na územním odboru Příbram s ostatními územními odbory, dále byla porovnána celková kriminalita na okrese Příbram s okresem Benešov a v celé České republice, kdy tyto údaje jsou zpracovány do přehledných grafů. Následně jsou popsány, vyhodnoceny a porovnány mezi sebou.

Vedlejším cílem bakalářské práce je na základě analýzy statistických dat navrhnout opatření směřující k poklesu majetkové kriminality a zhodnocení možných faktorů, jako jsou ekonomické faktory, změny v politice, či změny v bezpečnostní politice. K dosažení tohoto cíle je použitý kombinovaný přístup, který zahrnuje analýzu sekundárních dat, jako jsou statistické údaje a následné porovnání trendů, dále zahrnuje komparativní analýzu, kdy jsou porovnávány data s jinými regiony.

2 Charakteristika kriminality

Kriminalita je předmětem zkoumání kriminologie složená z mnoha prvků. Abychom pochopili kriminalitu, je nutné ji nejprve popsat. Obecně ji lze vnímat jako jakékoli nezákonné chování, tedy spáchání přestupků či trestných činů. Její analýza nám následně umožňuje zjistit příčiny jejího vzniku. K posouzení kriminality slouží různé ukazatele – například rozsah kriminality, který popisuje její aktuální stav a poskytuje informace o počtu trestných činů na konkrétním místě a v daném časovém období. Míra výskytu a četnost vyjadřuje intenzitu kriminality, která je jedním z významných ukazatelů. Na základě povahy trestného činu, osoby pachatele a jeho vlastností či oběti trestného činu (dále jen TČ) jsou dalším z ukazatelů kriminality, kdy se jedná o strukturu kriminality. Struktura kriminality je dalším z ukazatelů kriminality, jež se posuzuje dle povahy trestného činu, osoby pachatele či jeho vlastností nebo samotné oběti TČ. V souvislosti s analýzami kriminality byly činěny pokusy posuzovat strukturu kriminality též podle její závažnosti s uplatněním určitých hledisek, což označujeme jako měření tíže kriminality. Tíže kriminality se dovozuje stanovením podílů závažné kriminality a podílu ostatní kriminality, a to posouzením podle výše trestních sazeb stanovených v zákoně či výše trestů uložených pravomocně jednotlivým pachatelům, podle výše způsobené škody, nebo již rozlišením dokonaných trestných činů a jejich pokusů.¹ Dynamika je jedním z dalších ukazatelů, jež ukazuje časový vývoj jednotlivých aspektů kriminality i kriminality jako celku. Další z ukazatelů ukazuje vývoj složek kriminality a samotné kriminality v určitém časovém interval, kdy tímto ukazatelem je takzvaná dynamika.

Vzhledem k tomu, že co není zakázáno je povoleno, je hlavní směrnicí pro určování, co lze považovat za nezákonné z hlediska přestupků zákon č. 250/2016 Sb. a zvláštní zákony obsahující skutkové podstaty jednotlivých přestupků, a z hlediska trestných činů trestní zákoník (dále jen TZ) č. 40/2009 Sb, kdy na toto se dále zaměříme v kapitole 5 Trestný čin.

¹ GRIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 31. ISBN 978-80-7478-614-3.

3 Základní pojmy majetkové kriminality

K porozumění celé problematiky je důležité nejprve uvést a definovat základní pojmy. V této práci budou definovány základní pojmy jako kriminalita, majetková kriminalita, kriminologie, a pachatelé trestné činnosti.

3.1 Kriminalita

Kriminalitu (z latinského slova *crimen* – zločin) lze definovat jako souhrn trestných činů spáchaných na určitém území za určité období.² Kriminalita představuje souhrn protiprávních jednání, která jsou v rozporu s platnými právními normami a společenskými pravidly. V trestním zákoníku či právní předpisech jsou uvedeny různé druhy nezákonných jednání, mezi které řadíme například násilné činy, podvody, krádeže, zneužívání drog, korupce a další nelegální jednání. Kriminalitu lze chápat nejen jako individuální čin, ale i jako jev, který je výsledkem různých sociálních, ekonomických, politických nebo kulturních faktorů. Sledování kriminality a její prevence jsou důležité pro zachování veřejného pořádku a bezpečnosti ve společnosti.

3.2 Majetková kriminalita

Majetková kriminalita spadá do kategorie obecné kriminality, spolu s kriminalitou násilnou a mravnostní. Majetkové trestné činy trvale tvoří nejpočetnější druh kriminality registrované v kriminální statistice jak v absolutních číslech, tak v podílu na celkové kriminalitě.³ Majetková kriminalita významně ovlivňuje celkový vývoj trestné činnosti. Právní úprava majetkových trestných činů je zakotvena v páté hlavě zvláštní části trestního zákoníku, přičemž je lze rozdělit do dvou hlavních kategorií. První skupinu tvoří trestné činy zaměřené na neoprávněné obohacení pachatele, které se vyznačují získáním majetkového prospěchu. Mezi typické delikty této skupiny patří krádež (§ 205 TZ), zpronevěra (§ 206 TZ), a dále podvodné jednání v různých formách, jako je podvod obecný, pojistný, úvěrový či dotační (§ 209–212 TZ) a další. Druhou skupinu trestných

² SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 26. ISBN 9788073803896.

³ GŘIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 262. ISBN 978-80-7478-614-3

činů, pro něj je typické poškození majetku (jednání poškozující), tvoří zejména trestní činy porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220–221 tr. zákoníku), poškození věřitele (§ 222 tr. zákoníku) nebo poškození cizí věci (§ 228 tr. zákoníku), v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti (§ 232 tr. zákoníku), a zneužívání vlastnictví (§ 229 tr. zákoníku). Svým způsobem do majetkové kriminality patří také řada dalších trestných činů mimo hlavu V trestního zákoníku, kde primární objekt napadení je jiný než majetek, ale obohacení se či způsobení škody jinému může být okolností podmiňující vyšší trestní sazbu.⁴ Jedná se například o trestné činy loupež a vydírání, jejichž skutková podstata je uvedena v II hlavě zvláštní části trestního zákoníku, trestné činy obecně nebezpečné jejichž skutková podstata je uvedena v VII hlavě zvláštní části trestního zákoníku a další.

3.3 Kriminologie

Definice kriminologie v České republice není jednoznačně ustanovená, kdy mezi jedny z nejpoužívanějších definic řadíme:

„Kriminologie je věda o kriminalitě (zločinnosti), o jejich pachatelích a obětech a o její kontrole.“⁵

nebo

„Kriminologii můžeme definovat jako samostatnou, interdisciplinární vědu, která zkoumá za pomoci teoretických postupů a empirických metod kriminalitu, její příčiny, projevy a latenci, pachatele, oběť a jejich vzájemný vztah, sankční systémy a jejich účinnost, formální sociální kontrol kriminality uskutečňovanou prostřednictvím trestní justice, neformální sociální kontrolu společenské procesy kriminalizace a viktimizace, prevenci a veřejné mínění o kriminalitě.“⁶

⁴ GRIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 262. ISBN 978-80-7478-614-3

⁵ VÁLKOVÁ, Helena a KUČTA, Josef. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 1. ISBN 978-80-7400-429-2

⁶ VÁLKOVÁ, Helena a KUČTA, Josef. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 1. ISBN 978-80-7400-429-2

Kriminologii definujeme jako nauku o kriminalitě neboli zločinnosti, kdy se jedná o samostatnou společenskou vědní disciplínu, jejímž zaměřením jsou příčiny kriminality, její studium, důsledky, prevence či kontrola kriminality. Předmětem kriminologie jsou příčiny, které vedly k samotnému zločinu, kdy dalším z předmětů kriminologie jsou i zločin, pachatel či oběť. Klinická kriminologie se zaměřuje na charakteristiky pachatele ale i oběti, kdy Viktimologie se zabývá problematikou o oběti trestného činu. Kontrola kriminality je dalším předmětem kriminologie, která probíhá buď formou represe nebo prevence. Na zkoumání účinnosti a organizaci trestní spravedlnosti se zaměřují kriminologické výzkumy.

3.4 Pachatelé trestné činnosti

Kriminologie pod pojmem pachatele chápe nejen osoby, které se dopustily činů označených zákonem jako trestné činy, ale i některé osoby, které orgány činné v trestním řízení trestně nestíhají.⁷ Zabývá se také osobami, které kvůli svému věku či nepříčetnosti nespádají do rámce stanoveného trestním právem. Dále se zaměřuje na potenciální pachatele trestných činů, kteří vykazují sociálně patologické chování, jako jsou lidé závislí na drogách nebo alkoholu. Osobnost pachatele je v kriminologii (stejně jako v psychologii) nejčastěji chápána jako hypotetický konstrukt vyjadřující vnitřní dynamickou organizaci lidské psychiky, která determinuje její vnější projevy.⁸

⁷ GŘIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 87. ISBN 978-80-7478-614-3

⁸ GŘIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 87. ISBN 978-80-7478-614-3

4 Teoretická východiska kriminologie

V této kapitole se zaměříme na vysvětlení příčin a povahy trestných činů, které se právě týkají majetkové trestné činnosti, jako jsou krádeže, vloupání, zpronevěra, podvody a jiné. Existuje několik teoretických rámců, které se pokoušejí objasnit, proč dochází k těmto trestným činnostem a jaké faktory je ovlivňují. Existuje několik teorií, které se snaží vysvětlit příčiny majetkové kriminality. Tyto teorie mohou být různého zaměření, například sociální, psychologické nebo ekonomické.

4.1 Biosociální teorie

Jedná se o teoretické přístupy, které se zaměřují na vzájemnou interakci biologických a sociálních faktorů, které vysvětlují chování jednotlivce. Kriminální chování nebo deviativní chování dle této teorie tvrdí, že takové to chování není pouze důsledkem biologických predispozic nebo environmentálních faktorů, ale je výsledkem jejich vzájemného působení. Společný jim je zájem o porozumění, jak se biologické procesy podílejí na etiologii asociálního či kriminálního jednání, jak tyto procesy ovlivňují i jak jsou samy ovlivňovány prostředím, v němž jedinec žije, a také o to jak se jedinec rozvíjí a mění během svého života.⁹ Biosociální teorie se používají k vysvětlení, proč někteří lidé mohou být náchylnější k páčání trestných činů než jiní – jedinec s genetickou predispozicí k impulsivitě a agresí může být náchylnější k páčání násilných trestných činů. Kdy náchylnější k páčání násilných trestných činů jsou například osoby, které vyrůstají v chudobě či v takovém prostředí, jsou zanedbávány v důsledku výchovy, nebo v tomto prostředí dochází k násilí, či jsou často s násilím v přímém kontaktu. Mezi biologické faktory řadíme například nízkou hladinu serotoninu, který reguluje nálady či emoce lidí, což může mít za příčinu agresivní chování jedince, které je dále umocněno negativním sociálním prostředím. Mezi další problémy s neurochemickými hladinami v mozku řadíme mimo serotoninu i například nízkou hladinu dopaminu, noradrenalinu a jiné. Mezi klíčové aspekty biosociální teorie řadíme:

⁹ GRIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 73. ISBN 978-80-7478-614-3

4.1.1 Biologické faktory

Biologickými faktory rozumíme predispozice, jež ovlivňují chování jedince. Tyto faktory mohou zahrnovat genetické vlivy, nervový systém, hormonální úroveň, mozkové struktury a funkce a jiné biologické charakteristiky. Například některé studie ukazují, že určité genetické faktory mohou zvyšovat náchylnost k impulzivnímu nebo agresivnímu chování, což může vést k vyšší pravděpodobnosti páchaní trestných činů.

4.1.2 Sociální faktory

Kromě biologických predispozic se biosociální teorie zaměřují také na vliv sociálních faktorů. Sociálními faktory rozumíme například rodinné prostředí, výchovu či sociální vztahy. Výše zmíněné faktory utváří chování jednotlivce, jeho postoje a hodnoty, ty buď jednotlivce podporují nebo omezují tendenci ke kriminalitě.

4.1.3 Interakce mezi biologickými a sociálními faktory

Biosociální teorie zdůrazňují, že chování jednotlivce je výsledkem vzorců interakcí mezi biologickými predispozicemi a sociálními faktory. Například osoba s genetickou predispozicí k impulzivitě může být náchylnější k agresivnímu nebo kriminálnímu chování, pokud vyrůstá v prostředí, kde jsou přítomny negativní sociální faktory (např. násilí v rodině, chudoba, nedostatek vzdělání).

4.2 Psychosociální teorie

Teorie zaměřující se na to, jak psychologické a sociální faktory vzájemně interagují a ovlivňují chování jednotlivce, včetně deviantního a kriminálního chování. Tyto teorie považují jak individuální psychologické procesy (například vnímání, motivace, osobnost), tak sociální interakce a prostředí za klíčové pro pochopení toho, proč jednotlivci páchají trestné činy. Psychosociální teorie tedy kombinují psychologické a sociální přístupy k vysvětlení chování a vycházejí z předpokladu, že naše chování je formováno jak vnitřními, tak vnějšími faktory.

4.3 Vývojová teorie

Od 80. let 20. století se proto prosadila jako jeden z dominantních směrů vývojová kriminologie (developmental criminology) či kriminologie životní dráhy (life-course criminology).¹⁰ Jedná se o teoretický přístup, který se zaměřuje na to, jak se chování jednotlivce, včetně kriminality, vyvíjí v průběhu času. Tento přístup vychází z předpokladu, že kriminální chování není statické, ale mění se v závislosti na individuálních a sociálních faktorech během životního cyklu člověka. Vývojové teorie se zaměřují na identifikaci fází nebo klíčových okamžiků, kdy je jedinec náchylnější k páčání trestných činů, a jaký vliv mají tyto fáze na pravděpodobnost delikventního chování v průběhu života.

4.4 Věda o zločinech

Místo klasického důrazu na pachatele a trestní justici klade do popředí výzkumné činnosti kriminální události. Zaměřuje se na jejich blízké příčiny, tedy zkoumá, proč tyto události probíhají, kde a kdy k nim nejčastěji dochází, kým jsou páčány a zejména jakým způsobem jsou tyto činy provedeny.¹¹

¹⁰ GRIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 77. ISBN 978-80-7478-614-3

¹¹ GRIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 80. ISBN 978-80-7478-614-3

5 Trestný čin

Trestný čin je v České republice definován trestním zákoníkem zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů, jež je považován za základní právní normu v České republice, kde je rovněž stanovena trestní odpovědnost a trestný čin. Postup při vyšetřování a soudním řízení v trestních věcech je stanoven v trestním řádu. Dále je v zákoně uvedeno, jaké chování je považováno za trestné a následně jaké trestní sazby mohou být za jednotlivé činy uloženy. Trestní zákoník je členěn do dvou částí, a to do části obecné a zvláštní. Právní normy, které se vztahují univerzálně na veškeré trestné činy nebo na určité jejich skupiny, jsou upraveny v obecné části trestního zákoníku. Naproti tomu skutkové podstaty jednotlivých trestných činů jsou systematicky rozčleněny ve zvláštní části trestního zákoníku, kde jsou dále kategorizovány podle chráněného právního statku do třinácti hlav. Podle trestního zákoníku představují nejvyšší právní hodnoty člověka jeho život, zdraví, svoboda, důstojnost a majetek, přičemž teprve následně jsou chráněny zájmy společnosti. Majetková trestná činnost je specificky upravena v páté hlavě trestního zákoníku, která obsahuje výčet příslušných trestných činů.

V obecné části trestního zákoníku v II hlavě v § 13 je definován trestný čin, kdy

„Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“¹²

K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.¹³ Typové znaky popisují jednotlivé typy trestných činů, kterými se jednotlivé trestné činy od sebe oddělují, jedná se o formální znaky trestného činu. Věk pachatele je jedním z dalších formálních znaků, který se řadí mezi znaky obecné, které jsou společné pro všechny trestné činy. Věk pachatele a jeho přičetnost je popsán v § 25 tr. zákoníku, kdy přičetnost je popsána v § 26, 27 tr. zákoníku, ve kterém je vymezena negativně jako nepřičetnost. Pachatel

¹² ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb, trestní zákoník. In Trestní předpisy; Nakladatelství SAGIT 2021, č. 1437 s. 17, ISBN 9788074884740

¹³ ŠÁMAL, Pavel, a kol. Trestní zákoník. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

v době spáchání trestného činu musí být schopen rozpoznat protiprávnost a musí být schopen ovládat své jednání. Obligatorní podmínku je nutné doplnit k uvedeným znakům v případě, že se jedná o mladistvého pachatele. Obligatorní podmínkou se v tomto spojení rozumí rozpoznat rozumovou a mravnostní vyspělost mladistvého.

Dle § 14 trestního zákoníku se

„1. Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny.

2. Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.

3. Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.“¹⁴

¹⁴ NOVOTNÝ, František; a kolektiv. *Trestní zákoník 2010*, Praha: Eurounion Praha s. r. o, 2010. ISBN 978-80-7317-084-4, s. 52-53

6 Typy majetkové kriminality

Majetková kriminalita zahrnuje trestné činy, jejichž hlavním motivem je získání majetkového prospěchu, a to za použití nelegálních prostředků. Tento typ kriminality se zaměřuje na poškození nebo ztrátu majetku obětí, přičemž nejedná se o násilí proti osobám, ale spíše o krádež, podvod nebo jinou formu zneužívání majetku. Existuje několik typů majetkové kriminality, které se liší způsobem provedení a pohnutek pachatelů.

6.1 Krádež

Jedním z nejběžnějších trestných činů majetkové povahy je krádež, která se může lišit dle metody provedení, lokality nebo hodnoty odcizeného majetku. Sankce za odcizení majetku se odvíjejí od míry společenské škodlivosti a konkrétních okolností činu, přičemž primárním hlediskem je ochrana vlastnických práv. Skutková podstata krádeže je naplněna v případě, kdy dojde k naplnění objektivní stránky, která se soustředí na specifické jednání, spočívající v neoprávněném přisvojení cizí věci bez vědomí a souhlasu jejího vlastníka. Pro dokonání skutkové podstaty je nezbytné naplnění subjektivní stránky, která předpokládá úmyslnou formu zavinění. Pachatel musí jednat s cílem trvalého přisvojení si odcizené věci, což zahrnuje i její případné převedení na jinou osobu formou darování či prodeje. Objekt útoku představuje cizí věc, kterou trestní zákoník definuje jako majetek zcela nebo částečně náležející jiné osobě než pachateli. Opuštěná věc nemůže být předmětem krádeže. Přisvojením cizí věci pachatel nezískává vlastnická práva, protože vlastnictví nelze získat trestným činem. Krádež je jedním z nejběžnějších typů majetkové kriminality. Každý jedinec, který spáchá tento trestný čin, je považován za subjekt. Objektivní stránka trestného činu krádeže ve smyslu § 205 odst. 1 spočívá v neoprávněném přisvojení cizí věci prostřednictvím jejího zmocnění se, přičemž pachatel musí současně naplnit alespoň jeden ze zákonem stanovených znaků uvedených v § 205 trestního zákoníku.

„§ 205

(1) Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a

a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,

- b) čin spáchá vloupáním,*
- c) bezprostředně po činu se pokusí uschovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí,*
- d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo*
- e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*
- (2) Kdo si přisvojí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.*
- (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.*
- (4) Odnětí svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán*
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,*
 - b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné událost vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo*
 - c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.*
- (5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,*
 - a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo*
 - b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).*
- (6) Příprava je trestná.¹⁵*

6.2 Krádež vloupáním

Krádež vloupáním je definována v § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, krádeže dopustí ten, kdo si přisvojí cizí věc, tím že se jí zmocní, a čin spáchá vloupáním.¹⁶ Jedná o hmotně právní úpravu – krádež vloupáním. Vloupání je dále definováno v § 121 tr. zákoníku, vloupáním se rozumí vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím

¹⁵ Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, vydání třinácté. Praha: Armex Publishing, 2024. ISBN 978-80-87451-95-3

¹⁶ Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, vydání třinácté. Praha: Armex Publishing, 2024. ISBN 978-80-87451-95-3

síly.¹⁷ Uzavřenými prostory rozumíme byty domy, garáže, sklady či jiné skladovací prostory, dále však trezory, kasy či motorová vozidla a jejich zavazadlové prostory. Pouhé překonání zámku jistího předmět před odcizením není vloupání, pokud zámek nechrání uzavřený objekt (prostor), ale pouhý předmět.¹⁸

6.3 Podvod

V České republice je definován v § 209 trestního zákoníku

„(1) Kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo

d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

(6) Příprava je trestná“¹⁹

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb, trestní zákoník. In Trestní předpisy; Nakladatelství SAGIT 2021, č. 1437 s. 43 , ISBN 9788074884740

¹⁸ Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, vydání třinácté. Praha: Armex Publishing, str. 383

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb, trestní zákoník. In Trestní předpisy; Nakladatelství SAGIT 2021, č. 1437 s. 61-62 , ISBN 9788074884740

K naplnění objektivní stránky trestného činu podvodu je zapotřebí dodržet stanovené požadavky:

1. Pachatel uvede jiného v omyl, využije omylu oběti nebo zamlčí klíčové skutečnosti, což způsobí, že podvedená osoba vykoná konkrétní majetkovou transakci.
2. Oběti nebo jiné osobě vznikne majetková újma, která není zanedbatelná (minimálně 10 000 Kč).
3. Dojde k neoprávněnému obohacení pachatele nebo jiné osoby.

Pro naplnění subjektivní stránky trestného činu podvodu je nezbytné úmyslné jednání pachatele. Podvod může být spáchán nejen vůči fyzickým či právnickým osobám, ale také vůči veřejným institucím. Může mít podobu jak aktivního jednání, tak i opomenutí či konkludentního chování, kdy konkludentním chováním se rozumí takové jednání, kterým osoba dává najevo svůj úmysl nebo vůli, aniž by to výslovně vyjádřila slovy. Příkladem může být nastoupení do veřejné dopravy bez zakoupení jízdenky nebo převzetí služby s úmyslem nezaplatit. Pachatel vědomě zatajuje relevantní skutečnosti, čímž poškozené osobě neposkytuje zásadní informace nezbytné pro její informované rozhodování. Pokud by tyto informace byly známy, oběť by danou transakci neprovedla nebo by souhlasila za méně výhodných podmínek. Škoda se skládá jak z přímé majetkové ztráty (*damnum emergens*), tak z ušlého zisku (*lucrum cessans*), který představuje očekávaný finanční přínos, jenž by poškozený za běžných okolností získal. Pokud získané plnění je nelegální, jedná se o neoprávněné obohacení.

„Podvodné jednání může mít některou ze tří forem a to:

- *uvedení někoho v omyl (omyl je rozpor mezi představou a skutečností)*
- *využití něčího omylu*
- *zamlčení podstatných skutečností*²⁰

²⁰ Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, vydání třinácté. Praha: Armex Publishing, str. 401

6.3.1 Zvláštní druhy podvodů

Mimo jiné český trestní zákoník stanovuje i jiné specifické druhy podvodů:

- **Pojistný podvod (§ 210 trestního zákoníku)** – jedná se o úmyslné zatajování, poskytování nepravdivých či zásadně zkreslených informací při sjednávání nebo úpravě úvěrové smlouvy, při řešení pojistné události nebo dokonce při inscenaci či fingování pojistné události.
- **Úvěrový podvod (§ 211 trestního zákoníku)** – jedná se o vědomé zatajení skutečností nebo poskytnutí nepravdivých či výrazně zkreslených informací při uzavírání úvěrové smlouvy. Může také zahrnovat použití finančních prostředků z účelového úvěru k jinému účelu, než pro který byly určeny.
- **Dotační podvod (§ 212 trestního zákoníku)** – je zatajování či poskytování zamlčování nebo poskytování nesprávných nebo zavádějících údajů v dotačních žádostech či následné využití přidělených prostředků v rozporu s jejich původně stanoveným účelem.

7 Historie a vývoj majetkové kriminality v České republice

Historie majetkové kriminality v České republice je úzce spjata s historickými, politickými a sociálními změnami, které země za posledních několik desetiletí prošla. Tento vývoj je ovlivněn jak změnami v právním systému, tak i v ekonomických a sociálních podmínkách, které výrazně měnily charakter trestné činnosti a její prevalence v české společnosti. Tato část zahrnuje několik klíčových etap, od konce komunistického režimu v roce 1989 až po ekonomické změny a přechod na tržní hospodářství v 90. letech a počátkem nového tisíciletí.

7.1 Kriminalita v období před rokem 1989

Před rokem 1989, během komunistického režimu, byla Česká republika součástí socialistického bloku, což mělo vliv na způsob, jakým byla kriminalita vnímána i řešena. V komunistické éře byl trestní systém zaměřen především na ochranu zájmů státu a politického režimu. Kriminalita byla často podceňována a zůstávala v ústraní, neboť statistiky o trestné činnosti byly státem kontrolovány a značně zkreslovány. Kriminalita a její prevence byla silně regulována státem. V tomto období bylo podávání informací o kriminalitě výrazně omezeno, a to i v rámci policie a soudního systému. To znamenalo, že veřejnost byla často informována pouze o těch formách kriminality, které byly pro režim politicky nebo ideologicky relevantní. Majetkové trestné činy, jakými byly krádeže, podvody, vloupání nebo neoprávněné obohacení, byly přítomny, ale měly specifické charakteristiky spojené s komunistickým hospodářstvím a represivním státním aparátem. Podvodná jednání, krádeže nebo loupeže byly často považovány za důsledky nedostatku materiálních statků v socialistické ekonomice. V této době se také rozvíjely určité formy „neformálního“ obchodu a černého trhu, což vedlo k určitým specifickým typům majetkové kriminality, jako byly korupce, falšování dokumentů nebo podvody v oblasti ekonomických trestů.

Typickými trestnými činy byly krádeže v obchodech, na veřejnosti, ale i ve státních podnicích. Byly to zločiny, které měly svou příčinu v ekonomických podmínkách, kdy se občané snažili obcházet přísně řízený a centralizovaný trh. Lidé se často dostávali do složitých životních podmínek a krádeže nebo podvody se tak stávaly

jedním z prostředků, jak se pokusit o zajištění životních potřeb. V tomto období nebyla kriminalita příliš vysoce organizována, i když různé formy podvodů, například na úřadech nebo ve státních podnicích, existovaly.

Typické formy majetkové kriminality v tomto období zahrnovaly:

- **Krádeže v obchodech a na veřejnosti** – I přes přísné kontroly a cenovou regulaci byly běžné krádeže potravin, spotřebního zboží nebo paliva. Tento typ kriminality byl spíše drobný, ale velmi rozšířený.
- **Podvody v rámci státního hospodářství** – Socialistický systém byl silně centralizován, což vedlo k vzniku podvodných aktivit zejména v oblasti státních podniků, státního rozpočtu a distribuce zboží. Některé podvody byly také spojené s manipulacemi při přidělování dotací nebo přerozdělování materiálních zdrojů.
- **Zneužívání pracovních míst a pozic** – V oblasti státní správy, policie a dalších kontrolních orgánů byly běžné případy zneužívání vlivu k obohacení, přičemž často šlo o praktiky typu "kádrování" nebo "trafiky", tedy využívání pozic k nelegálnímu zisku.

V období 1948–1989 v České republice (tehdejší Československé socialistické republice) platily dva hlavní trestní zákoníky:

1. Trestní zákon z roku 1950 (zákon č. 86/1950 Sb.)

Ten byl přijatý v době upevňování komunistického režimu. Byl inspirován sovětským právem a obsahoval řadu politických trestných činů, jako byla velezrada, špionáž, rozvracení republiky a protistátní činnost. Zaváděl i tvrdé tresty, včetně trestu smrti za politické zločiny.

2. Trestní zákon z roku 1961 (zákon č. 140/1961 Sb.)

Tento zákon platil až do roku 2009. Stále obsahoval ustanovení o politických trestných činech, ale po uvolnění v 60. letech a zejména po sametové revoluci byla některá ustanovení zmírněna nebo nevyužívána

7.1.1 Trestní zákon č. 86/1950 Sb.

Trestní zákon č. 86/1950 Sb. byl přijat Národním shromážděním dne 12. července 1950.²¹ Vstoupil v platnost 1. srpna 1950. Tento zákon nahrazoval předchozí trestní zákon z roku 1878 (tzv. rakouský trestní zákon) a byl vytvořen v duchu sovětského práva. Tento trestní zákon byl jedním z hlavních právních nástrojů komunistického režimu, který umožňoval tvrdé represe proti politickým odpůrcům. Zákon zaváděl nové trestné činy proti státu, zpříšňoval postihy za činy proti socialistickému hospodářství a obsahoval řadu ideologických prvků. Trestní zákon byl koncipován podle sovětského vzoru a důsledně chránil socialistický režim. Zvláštní důraz kladl na ochranu socialistického vlastnictví a zájmů komunistické strany.

Trestní zákon č. 86/1950 Sb. obsahoval přísná ustanovení zaměřená na ochranu socialistického režimu. Velezrada (§ 78) byla trestána smrtí nebo dlouholetým odnětím svobody. Zrada a vyzvědačství (§ 86, § 93) byly postihovány těžkými tresty, zejména v případech spolupráce s cizími státy. Protistátní spiknutí (§ 80) sloužilo k trestání skupin, které kritizovaly režim, zatímco podvracení republiky (§ 81) bylo často využíváno k potlačování disentu. Hanobení státu a jeho představitelů (§ 102) pak postihovalo jakoukoli veřejnou kritiku vlády a jejích představitelů. Trestní zákon rozšiřoval trestní odpovědnost zavedením kolektivní viny, kdy lidé mohli být souzeni i za nepřímou účast na činu, a zároveň postihoval tzv. neohlášení trestného činu, čímž nutil občany hlásit podezřelé osoby. Dále byly tvrdé tresty za majetkové trestné činy, kdy zvýšené tresty hrozily za krádež socialistického majetku, kdy tento čin byl posuzován přísněji než krádež soukromého majetku. Trestala se i běžná směna nebo prodej zboží mimo státní systém, kdy toto protiprávní jednání bylo upraveno v § 117 Spekulace zák. č. 86/1950 Sb. Trest smrti byl hojně využíván zejména v 50. letech, především v politických procesech (např. proces s Miladou Horákovou). Tento zákon byl zrušen 1. ledna 1962, kdy ho nahradil nový trestní zákon č. 140/1961 Sb., který byl platný až do roku 2009. Nový zákon byl sice stále ideologicky ovlivněn komunistickým režimem, ale byl méně represivní než jeho předchůdce z roku 1950.

²¹ WIKIPEDIA. Trestní zákoník [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: Trestní zákon (Československo, 1950) – Wikipedie

7.1.1.1 Vybrané majetkové trestné činy podle zákona č. 86/1950 Sb.

Majetkové trestné činy jsou uvedeny ve zvláštní části trestního zákona v VIII hlavě této části.

„§ 247

Krádež

(1) Kdo se zmocní cizí věci v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až deset let bude pachatel potrestán,

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 výdělečně,

b) dopustí-li se takového činu se zbraní,

c) pokusí-li se bezprostředně po takovém činu uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí,

d) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost. “

„§ 249

Podvod

(1) Kdo jiného úmyslně poškodí na majetku nebo na právech tím, že

a) jeho nebo někoho jiného uvede v omyl, nebo

b) využije omylu jeho nebo někoho jiného,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až deset let bude pachatel potrestán,

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 výdělečně, nebo

b) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost. “²²

7.1.2 Trestní zákon č. 140/1961 Sb.

Účelem trestního zákona je chránit zájmy společenské a státní zřízení Československé socialistické republiky, socialistické vlastnictví, práva a oprávněné zájmy občanů a vychovávat k řádnému plnění občanských povinností a k zachování

²² ČESKO. Zákon č. 86 ze dne 12. července 1950 trestní zákoník. In Sbíрка zákonů republiky Československé. 1950, částka 39, s. 249-250. Dostupné také z <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/usmrceni-hranice/dokumenty/zakon86-87-1950.pdf>

pravidel socialistického soužití.²³ Trestní zákon č. 140/1961 Sb. byl přijat dne 29. listopadu 1961. Platnosti nabyl dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů, tedy 29. listopadu 1961, avšak účinný byl od 1. ledna 1962. Tento zákon nahradil předchozí trestní zákon č. 86/1950 Sb., který byl vytvořen v nejtvrdějším období komunistické diktatury. Nový trestní kodex byl sice stále ovlivněn socialistickou ideologií, ale v některých aspektech zmírnil nejrepresivnější ustanovení předchozího zákona. Trestní zákon byl rozdělen do čtyř částí – obecné části, zvláštní části, zvláštní ustanovení, závěrečná a přechodná ustanovení. Zákon č. 140/1961 Sb. Byl v platnosti až do 31. prosince 2009, kdy byl nahrazen současným trestním zákoníkem č. 40/2009 Sb. Zákon byl přizpůsoben podmínkám socialistického státu a chránil především socialistické zřízení, hospodářství a vlastnictví.

Přetrvávaly zvláštní trestné činy zaměřené proti státní moci, např. podvracení republiky, vyzvědačství či hanobení státu. Trest smrti se stále používal, ale byl omezen na závažné trestné činy, především proti státu nebo za vraždy. Poslední poprava v Československu se uskutečnila v roce 1989. Nově bylo možné podmíněné odsouzení pachatelů méně závažných trestných činů. Umožnilo se také zmírnění trestů, např. prostřednictvím nápravných opatření. Tresty měly mít „výchovní“ charakter – například povinnou pracovní převýchovu v rámci výkonu trestu. Bylo zdůrazněno „převýchovné působení“ společnosti na pachatele.

7.1.2.1 Vybrané majetkové trestné činy podle zákona č. 140/1961 Sb.

Majetkové trestné činy jsou uvedeny ve zvláštní části trestního zákona v IX. hlavě této části.

§ 247

„Krádež

(1) Kdo si přivlastní cizí věc tím, že se jí zmocní, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

²³ ČESKO. Zákon č. 140 ze dne 29. listopadu 1961 trestní zákoník. In Sbírka zákonů Československé socialistické republiky. 1961, částka 65, s. 500-501. Dostupné také z <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/usmrceni-hranice/dokumenty/zakon140-1961.pdf>

- a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,*
- b) *spáchá-li takový čin výdělečně,*
- c) *pokusí-li se bezprostředně po takovém činu uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí, nebo*
- d) *způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.“*

§ 250

„Podvod

(1) *Kdo ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že*

a) *uvede někoho v omyl, nebo*

b) *využije něčího omylu,*

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,*

a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 výdělečně, nebo*

b) *způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek“.*²⁴

7.2 Transformace po roce 1989

Po pádu komunistického režimu v roce 1989, známém jako sametová revoluce, zahájila Česká republika proces přechodu k demokratickému zřízení. Po následném přechodu na tržní hospodářství došlo k zásadní změně ve struktuře trestné činnosti. Tento přechod byl spojen s mnoha změnami nejen politickými a ekonomickými, ale také sociálními. Privatizace státních podniků a otevření trhu vedly k obrovským změnám v oblasti ekonomiky a také ke změnám ve struktuře trestné činnosti, zejména v oblasti majetkové kriminality.

Následně poté co došlo k přechodu k tržnímu hospodářství, vznikly nové typy majetkové kriminality, včetně finančních podvodů, daňových úniků a postupem času i hospodářské trestné činnosti, jako byly podvody spojené s procesem privatizace. Tato změna přinesla novou výzvu pro český právní systém, který se musel adaptovat

²⁴ ČESKO. Zákon č. 140 ze dne 29. listopadu 1961 trestní zákoník. In Sbíрка zákonů Československé socialistické republiky. 1961, částka 65, s. 500-501. Dostupné také z <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/usmrceni-hranice/dokumenty/zakon140-1961.pdf>

na nové formy trestné činnosti, které zahrnovaly složité finanční a ekonomické manipulace. V 90. letech 20. století se objevily nové formy podvodů spojené s rapidním nárůstem podnikatelských aktivit a vznikem nových podnikatelských struktur. Časté byly podvody při prodeji zboží nebo nemovitostí, kde podvodníci využívali právních nejasností nebo neznalosti trhu. Tento trend byl zintenzivněn boomem v oblasti realit a rychlým rozvojem bankovního sektoru, což vedlo k nárůstu podvodů ve finančních institucích. Mezi faktory, které podle předpokladů měly snižovat kriminalitu, patří dekriminace některých skutkových podstat trestných činů, jako jsou spekulace, příživnictví aj., jež uváděl zákon O přečinech č. 150/1969 Sb. Tento zákon byl zrušen zákonem č. 175/1990 Sb., ke dni 1. července 1990. Mnohá jednání, která byla definovaná zákonem č. 150/1969 Sb., nebyla nadále trestná.²⁵

7.3 Nárůst majetkové kriminality v souvislosti s organizovanými skupinami

Další změnou bylo zvýšení počtu organizovaných skupin zaměřených na majetkovou kriminalitu. V období po roce 1989 došlo k nárůstu organizovaného zločinu, a to zejména kvůli změně politického režimu, ekonomické transformaci a oslabení bezpečnostních složek. Často se zaměřoval na loupeže, vloupání, krádeže automobilů a výkupné. Tyto skupiny měly strukturovanější podobu než tradiční jednotlivci páchající majetkovou kriminalitu a často operovaly na celostátní i mezinárodní úrovni. Přitom organizovanou trestnou činností nelze chápat jako fenomén izolovaný od tzv. běžné kriminality. Obě tyto části jsou velkou měrou vzájemně propojeny. Kriminalita se v České republice po roce 1989 začala vyvíjet podle možností, které byly dány legislativou (mnohdy i chybějící) a společenským klima.²⁶ S rozvojem tržního hospodářství došlo k nárůstu konkurence mezi podniky, což vedlo k vysoce organizovaným formám podvodů v oblasti obchodování, půjček nebo zakázkových manipulací.

²⁵ KUČHTA, J, VÁLKOVÁ, H a kol., *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C. H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-813-4. str. 140-141

²⁶ INTERNET. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online] Dostupné z <http://web.mvcr.cz/archiv2008/policie/prezentace/uooz.html>

Mezi organizované skupiny působící po roce 1989 řadíme například ruské a postsovětské mafie, kdy tyto se po pádu Sovětského svazu se zločinecké struktury rozšířily do střední Evropy, včetně ČR. Tito se zabývaly se krádežemi aut, loupežemi, podvody, pašováním zbraní a drog, vydíráním. Měly silnou hierarchii a používaly brutální metody, včetně vražd a zastrasování. Často pronikaly do podnikatelského prostředí a zapojovaly se do praní špinavých peněz. Dalšími byly Balkánské gangy, které se po válkách v bývalé Jugoslávii se zločinci přesunuli do západní a střední Evropy. Tito se specializovali se na pašování drog, aut a zbraní, loupeže, organizovanou prostituci. Byli známí svou loajalitou a tvrdostí, často fungovali v rodinných klanech. Mezi jedny z nejznámějších českých organizovaných skupin vznikali české gangy a podsvětí, kdy vznikaly z bývalých boxerů, zápasníků a vojáků. Zapojovaly se do loupeží, únosů, vydírání podnikatelů, pašování a krádeží aut. Mezi nejznámější patřili například Berberův gang (v rámci fotbalové korupce), tzv. "Žádamský gang", nebo skupiny působící kolem pražského podsvětí v devadesátých letech. Jednou z hlavních postav Pražského podsvětí byl například František Mrázek, Antonín Běla a další.

7.4 Nárůst kyberkriminality a sofistikovanější podvody 21. stol.

V první polovině 90. let došlo k rozsáhlé privatizaci státních podniků a k liberalizaci ekonomiky. Tento proces vedl k výrazným změnám v podnikatelském prostředí, což otevřelo prostor pro nové formy majetkových trestných činů. Privatizace a vznik nových trhů přitahovaly podvodníky, kteří se zaměřovali na zneužívání právních mezer nebo manipulace s veřejnými zakázkami. Vůbec první případ počítačové kriminality na našem území se odehrál v 70. letech 20. století a spočíval v jednání nespokojeného pracovníka Úřadu důchodového zabezpečení, který pomocí magnetu znehodnotil záznamy na magnetických páskách. Tento pracovník byl tehdy odsouzen na 10 let odnětí svobody za trestný čin sabotáž.²⁷Po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 se ekonomická situace stabilizovala a otevřely se nové příležitosti pro podnikání i pro organizovanou kriminalitu. V tomto období došlo k dalšímu nárůstu majetkové kriminality, zejména v oblasti finančních podvodů, ale i v oblasti kyberkriminality. Tento trend byl částečně důsledkem rostoucí digitalizace společnosti,

²⁷ Smejkal, V. *Informační a počítačová kriminalita v České republice*, MV ČR, 1999. [online] [cit. 2025-02-15]. Dostupné z WWW: web.archive.org/web/20010224011224/http://www.mvcr.cz/casopisy/studie/diskuse/analiza2.html

která umožnila novým formám trestné činnosti rychlejší a efektivnější realizaci. Zároveň se objevily i podvody spojené s vytvářením falešných firem a manipulacemi s účetními doklady. Tento typ kriminality byl spojen s nástupem nových podnikatelů a s divokou privatizací, kdy právní rámec ne vždy držel krok s rychlým vývojem trhu.

Jedním z klíčových fenoménů posledních desetiletí je nárůst internetových podvodů. Tyto podvody často zahrnují klamání obětí prostřednictvím falešných e-shopů, phishingových útoků nebo zneužívání identit a platebních karet. Vzhledem k rostoucímu využívání internetu pro každodenní transakce se tato forma majetkové kriminality stala jednou z nejvíce rozšířených. Právní kvalifikace v době předrevoluční se obvykle klonila k § 132 tehdejšího TrZ "Rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví", zatímco dnes jsou skutky tohoto typu obvykle kvalifikovány jako podvod (§ 250 TrZ) nebo zpronevěra (§ 248 TrZ).²⁸ S tímto trendem se zároveň rozšířily i podvody v oblasti elektronických platebních systémů nebo obchodování s cennými papíry. Kromě kyberkriminality došlo k nárůstu organizované majetkové kriminality, zejména v oblasti loupeží, vloupání a obchodování s drogami. Tyto formy kriminality se staly sofistikovanějšími a propojenějšími, což ztížilo jejich odhalení. Organizované skupiny se zaměřovaly na bankovní podvody, praní špinavých peněz nebo podvody v oblasti daní a veřejných zakázek. Časté byly podvody v oblasti prodeje státního majetku, kdy se objevovaly případy, kdy byli jednotlivci či skupiny zneužívající privilegovaný přístup k informacím, prodávali majetek za zjevně podhodnocené ceny.

7.5 Současný vývoj majetkové kriminality

V posledních letech, zejména po roce 2015, se v České republice znovu zvýšil zájem o prevenci majetkové kriminality, přičemž důraz byl kladen na prevenci kyberkriminality a zlepšení bezpečnosti v online prostoru. Krádeže, vloupání do bytů a podvody v oblasti úvěrů a pojistných událostí nadále představují významné oblasti majetkové kriminality. Nejnovější statistiky naznačují, že v posledních letech došlo k poklesu počtu tradičních majetkových trestných činů, ale nárůst podvodů, zejména v oblasti digitálního světa, je stále patrný. Významnou změnou v současném vývoji

²⁸ Smejkal, V. *Informační a počítačová kriminalita v České republice*, MV ČR, 1999. [online] [cit. 2025-02-15]. Dostupné z WWW: [web.archive.org/web/20010224011224/http://www.mvcr.cz/casopisy/studie/diskuse/analyza2.html](http://www.mvcr.cz/casopisy/studie/diskuse/analyza2.html)

je i zlepšení spolupráce mezi státními institucemi a soukromým sektorem při prevenci majetkové kriminality. Významné jsou také změny v legislativě, které umožňují efektivnější postihování pachatelů finančních podvodů a kyberkriminality.

7.6 Změny v trestním právu a postihování majetkové kriminality

Tento vývoj kriminality v postkomunistické éře vedl k potřebě přizpůsobit český trestní zákoník novým formám trestné činnosti. V roce 1990 byly provedeny zásadní změny v trestním právu, které upravily postihování majetkové kriminality. Byla zavedena přísnější pravidla pro trestání finančních podvodů, zneužívání veřejných prostředků a porušování hospodářských pravidel. Nové trestné činy zahrnovaly například podvod při sjednávání úvěrů nebo daňových úniků, což reflektovalo změny v podnikatelském prostředí. Ke změnám v trestním právu jsme se více věnovali v kapitole č. 7.1 a 7.2. Dále však došlo k novelizaci zákona 140/1961 Sb., trestního zákona, kdy v platnost přešel zák. č. 40/2009 Sb., který je platný doposud. Účinnost trestního zákoníku vešla v platnost dne 1.1.2010.

7.6.1 Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.

Trestní zákoník je v České republice platný zákoník trestního práva hmotného přijatý Parlamentem České republiky a vyhlášený ve Sbírce zákonů pod číslem 40/2009 Sb. Nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2010 a současně byl zrušen dřívější československý trestní zákon. Hlavním autorem nového trestního zákoníku je profesor Pavel Šámal.²⁹ Trestní zákoník představuje základní právní normu upravující trestní odpovědnost v České republice. Oproti předchozí právní úpravě přistupuje k trestnosti činů odlišným způsobem, přičemž vychází primárně z formálního pojetí trestného činu. To znamená, že pro naplnění skutkové podstaty a stanovení trestní odpovědnosti postačuje splnění všech jejích znaků, avšak současně se požaduje, aby čin dosahoval dostatečné míry společenské škodlivosti, která odůvodňuje trestní postih namísto řešení jinými právními prostředky.

²⁹ ŠÁMAL, Pavel, a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

Tento trestní zákoník lze považovat za zákoník, byť některá ustanovení hmotněprávní povahy jsou obsažena i v jiných zákonech (například ustanovení dotýkající se promlčení trestního stíhání jsou obsažena v zákoně č. 184/1964 Sb., kterým se vylučuje promlčení trestního stíhání nejzávažnějších trestných činů proti míru, válečných trestných činů a trestných činů proti lidskosti, spáchaných ve prospěch nebo ve službách okupantů, a v zákoně č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu).³⁰ Celkově lze konstatovat, že trestní právo hmotné je v České republice kodifikováno primárně trestním zákoníkem, avšak jeho aplikace je doplňována i dalšími právními normami, které reflektují specifické oblasti trestní odpovědnosti. Trestní zákoník je členěn na tři části, kdy majetkové trestné činy se nachází ve zvláštní části v V. Hlavě.

³⁰ WIKIPEDIA. Trestní zákoník [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: Trestní zákoník (Česko) – Wikipedie

8 Charakteristika okresu Příbram

Okres Příbram se nachází v jihozápadní části Středočeského kraje a jeho správním centrem je město Příbram. Okres Příbram obsahuje ještě dva správní obvody obcí s rozšířenou působností a to – Dobříš a Sedlčany a dále se člení na 5 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. V České republice se jedná o třetí největší okres, kdy ve Středočeském kraji je jedním z nejrozlehlejších okresů, jehož rozloha činí 1562,92 m², avšak s hustotou zalidnění 75,6 obyv./km² se naopak řadí mezi tři nejhustěji osídlené okresy kraje. Nyní má okres Příbram 120 obcí, kdy 8 z nich má statut města a dále 2 obce byly stanoveny Městyssem.

8.1 Ekonomická situace okresu Příbram v letech 2015–2023

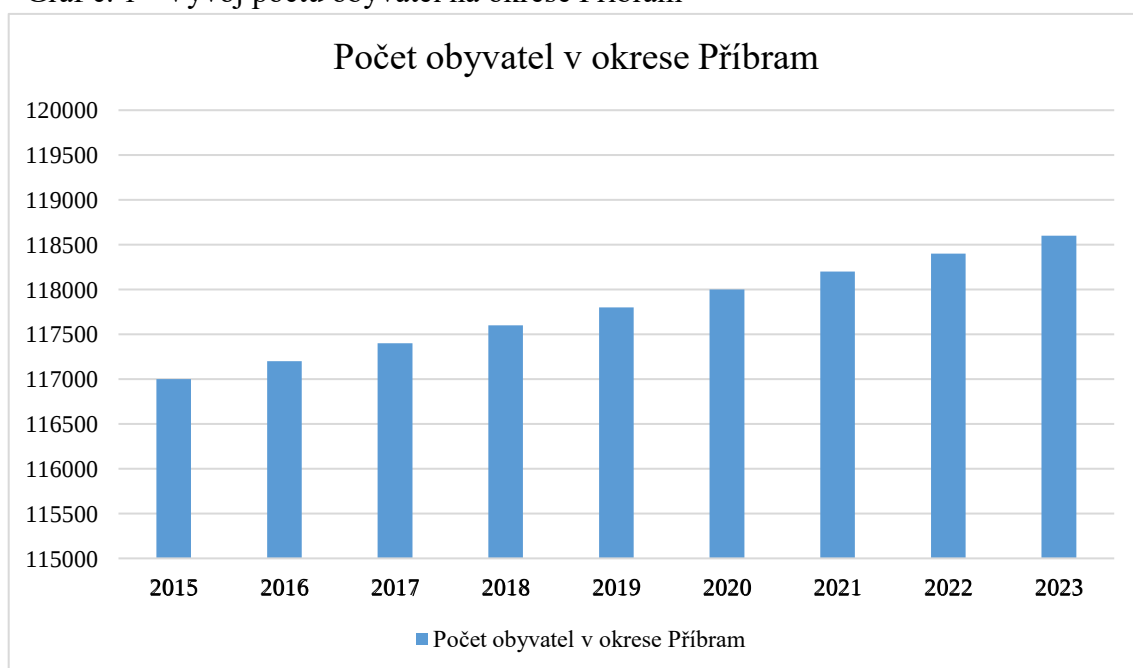
Klíčovou roli v tomto okrese hraje strojírenství, stavebnictví a zpracovatelský průmysl, kdy okres Příbram je jednou z významných průmyslových oblastí Středočeského kraje. Okres Příbram má rozmanitou průmyslovou základnu. Historicky byl okres Příbram známý pro těžbu stříbra a uranu. Po útlumu důlní činnosti v 90. letech se ekonomika okresu postupně transformovala. V bývalých dolech dnes funguje Hornické muzeum. Vedle těžebního průmyslu má okres silné zastoupení ve strojírenství, které je dnes jedním z nejvýznamnějších hospodářských odvětví v regionu. Mezi největší zaměstnavatele patří Doosan Bobcat Emea, sídlící na Dobříši, zabývající se výrobou staveních a manipulačních strojů. Dále například STROS sídlící v Sedlčanech, který se zabývá výrobou a prodejem zdvihacích zařízení pro stavebnictví. Dnes na tomto okrese působí také Oblastní nemocnice Příbram, jež je jedním z největších zaměstnavatelů v regionu. Zaměstnanost je zde ovlivněna jak průmyslovou výrobou, tak i blízkým spojením s hlavním městem, do kterého denně dojíždí za prací značná část obyvatel. Typickým lákadlem turistů je v letních měsících například vodní nádrž Orlík a Slapy, jež jsou i příležitostí pro sezónní pracovní místa zejména v oblasti pohostinství a služeb.

8.2 Vývoj počtu obyvatel

Demografický vývoj regionu je poměrně stabilní, přičemž počet obyvatel v letech 2015–2023 mírně rostl. Zatímco v roce 2015 zde žilo přibližně 117 000 obyvatel, v roce 2023 se tento počet zvýšil na 118 600 obyvatel.

Tyto statistické údaje byly převzaty z webových stránek českého statistického úřadu. Kdy vývoj počtu obyvatel je znázorněn v přehledném grafu

Graf č. 1 - Vývoj počtu obyvatel na okrese Příbram³¹

8.3 Míra nezaměstnanosti na okrese Příbram

Nezaměstnanost v okrese Příbram vykazuje v průběhu let kolísavý trend, přičemž se pohybovala mezi 3,5 % a 4,7 %. Nejnižší hodnoty byly zaznamenány v letech 2016 a 2017, kdy míra nezaměstnanosti dosahovala přibližně 3,5 %. Naopak nejvyšší nezaměstnanost byla v roce 2018, kdy vzrostla na 4,69 %. Tento nárůst souvisel s celkovým zpomalením ekonomiky a strukturálními změnami v některých průmyslových

³¹ Vlastní zpracování, údaje převzata z Český statistický úřad [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: Demografická ročenka okresů - 2013–2022 | Produkty

odvětvích. V roce 2020 došlo k dalšímu mírnému růstu nezaměstnanosti v důsledku pandemie COVID-19, která zasáhla především sektor služeb a drobného podnikání. Po pandemii se situace stabilizovala, avšak v roce 2023 se míra nezaměstnanosti držela na 4,51 %, což je jedna z nejvyšších hodnot ve Středočeském kraji. K 31.12.2023 bylo v rámci okresu Příbram evidováno 3 313 uchazečů o zaměstnání. Podíl nezaměstnaných osob činil 4,51 % a okres Příbram byl okresem s nejvyšší nezaměstnaností v kraji.

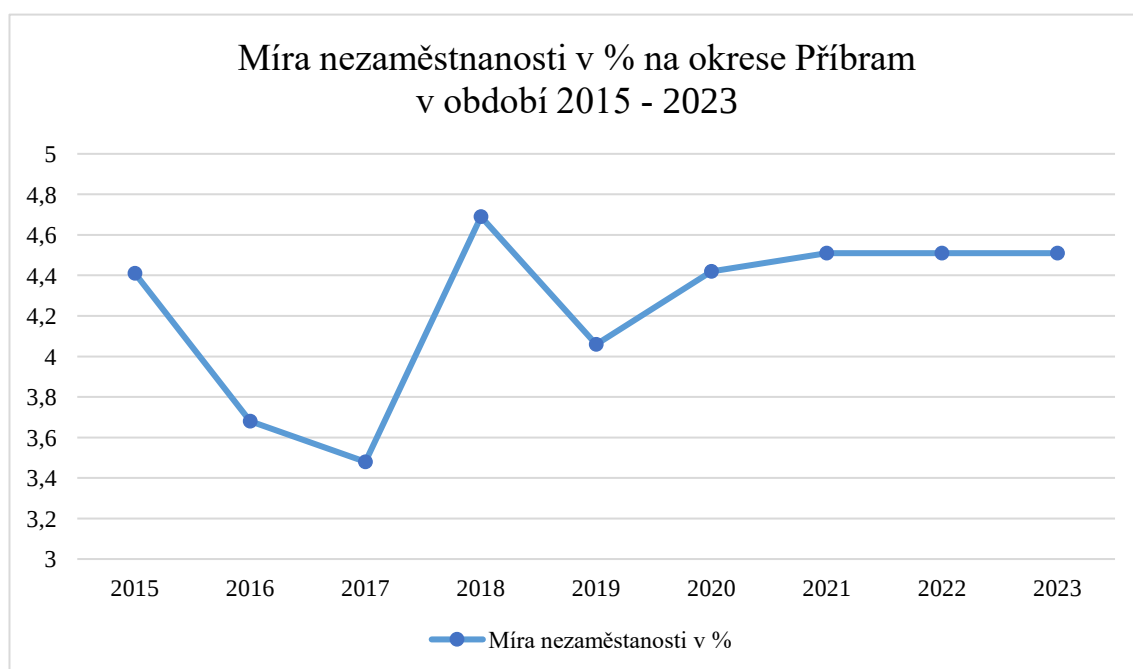
9 Faktory ovlivňující vývoj majetkové kriminality v okrese Příbram

Vývoj majetkové kriminality na okrese Příbram je závislý na několika faktorech, jako je chudoba, míra nezaměstnanosti na okrese, vzdělání obyvatel, kdy i nemalý podíl na vývoji má i ovlivnění pachatelů trestné činnosti návykovými látkami. Tyto faktory mohou mít za příčinu zvýšení míry kriminality a tyto faktory mohou vést jednotlivce k páchání trestné činnosti jako prostředku k zajištění obživy.

9.1 Ekonomické faktory (nezaměstnanost)

Ekonomické faktory, jako je míra nezaměstnanosti a příjmové nerovnosti, mohou významně ovlivnit míru kriminality. V oblastech s vysokou nezaměstnaností nebo výraznými příjmovými nerovnostmi může docházet k vyšší míře majetkové kriminality. Pro okres Příbram byl následně vyhotoven graf s ukázkou míry nezaměstnanosti pro dané období.

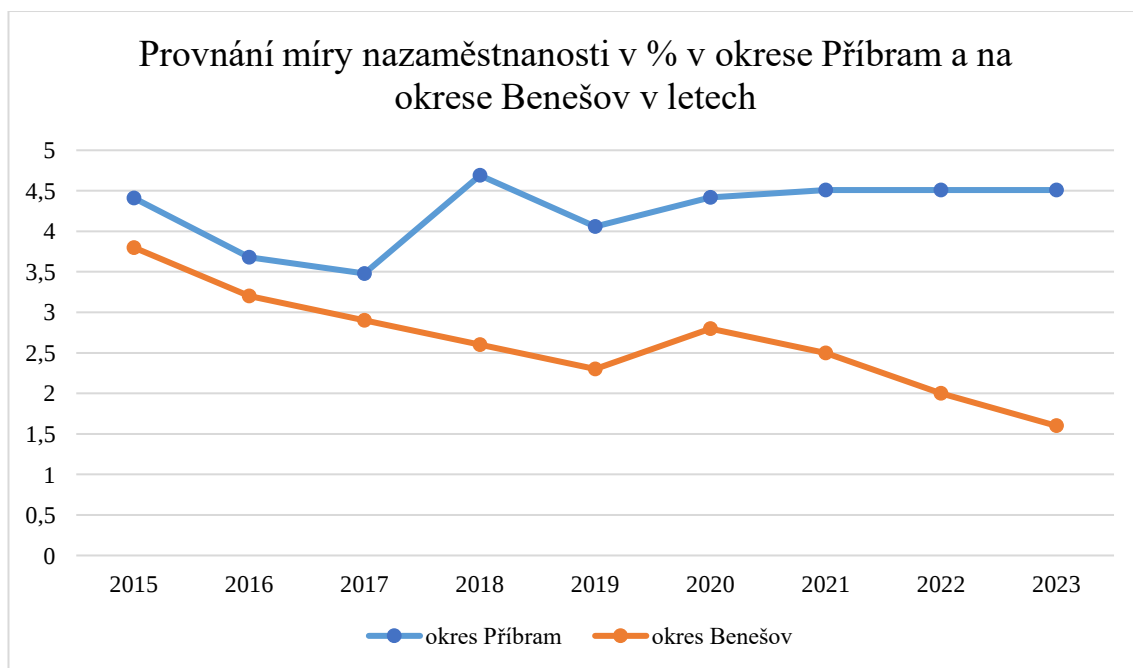
Graf č. 2 – Míra nezaměstnanosti v % na okrese Příbram v letech 2015–2023³²

³² Zpracování vlastní. Údaje převzata z Českého statistického úřadu [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: Časové řady za okresy Středočeského kraje | Středočeský kraj

V níže uvedeném grafu porovnáme míru nezaměstnanosti na okrese Příbram s okresem Benešov.

Graf č. 3 - Porovnání míry nezaměstnanosti v % na okrese Příbram a na okrese Benešov za období 2015–2023³³

Z výše uvedeného grafu při porovnání míry nezaměstnanosti v okrese Příbram a Benešov můžeme zjistit, že okres Příbram vykazuje vyšší míru nezaměstnanosti ve srovnání s okresem Benešov po celé sledované období (2015–2023). V Příbrami lze pozorovat kolísavý vývoj s mírným nárůstem nezaměstnanosti v roce 2018, přičemž od roku 2020 zůstává její úroveň stabilní na hodnotě přibližně 4 %. Naproti tomu okres Benešov se vyznačuje trvale nižší mírou nezaměstnanosti a jejím postupným poklesem. Výrazný pokles je patrný od roku 2015 do 2023, kdy nezaměstnanost klesla pod 2 %. Nezaměstnanost v okrese Benešov postupně klesá a v roce 2023 dosahuje přibližně 1,5 %, což je velmi nízká hodnota. V okrese Příbram je nezaměstnanost vyšší a stabilizovaná kolem 4 %, což naznačuje horší podmínky na trhu práce. Okres Benešov má stabilně lepší situaci na trhu práce, s postupným snižováním nezaměstnanosti. Okres Příbram má dlouhodobě vyšší míru nezaměstnanosti, což může souviset s ekonomickou strukturou regionu, menším počtem pracovních příležitostí nebo jinými socioekonomickými faktory. Z hlediska politiky zaměstnanosti by v okrese Příbram bylo

³³ Zpracování vlastní. Údaje převzata z *Českého statistického úřadu* [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: Časové řady za okresy Středočeského kraje | Středočeský kraj

vhodné zaměřit se na podporu pracovních míst, investice do vzdělání a rozvoj podnikání.

9.2 Sociální faktory (vzdělání, sociální vyloučení)

Sociální faktory, jako je úroveň vzdělání obyvatelstva a míra sociálního vyloučení, mohou také hrát roli ve vývoji kriminality. Nižší úroveň vzdělání a vyšší míra sociálního vyloučení mohou vést k vyššímu riziku zapojení do trestné činnosti. Sociální faktory jsou různé prvky, které formují a ovlivňují chování jednotlivců a skupin v rámci společnosti. Mezi klíčové faktory patří kultura a tradice, které určují hodnoty, normy a způsoby chování, jež jsou v určité společnosti považovány za přijatelné, a to i prostřednictvím náboženských, etnických nebo jiných kulturních vlivů. Dále rodina, která je základním prostředím pro výchovu a přenos hodnot mezi generacemi, stejně jako vzdělání, které nejen formuje individuální dovednosti, ale i přístup k informacím a kritickému myšlení. Ekonomická situace a sociální třída ovlivňují přístup k materiálním a kulturním zdrojům, což může mít zásadní dopad na životní příležitosti a perspektivy jednotlivců. Mediální prostředí a nové technologie, včetně sociálních médií, mají významný vliv na formování veřejného mínění, postojů a chování jednotlivců, a to jak na úrovni individuální, tak i kolektivní. Sociální sítě a vztahy, tedy interakce a propojení mezi jednotlivci, ovlivňují chování a rozhodování, protože lidé často jednají na základě vlivu svých blízkých a širšího okolí. Tyto faktory tedy společně vytvářejí komplexní síť vlivů, které formují každodenní život a rozhodování lidí v různých společenských kontextech.

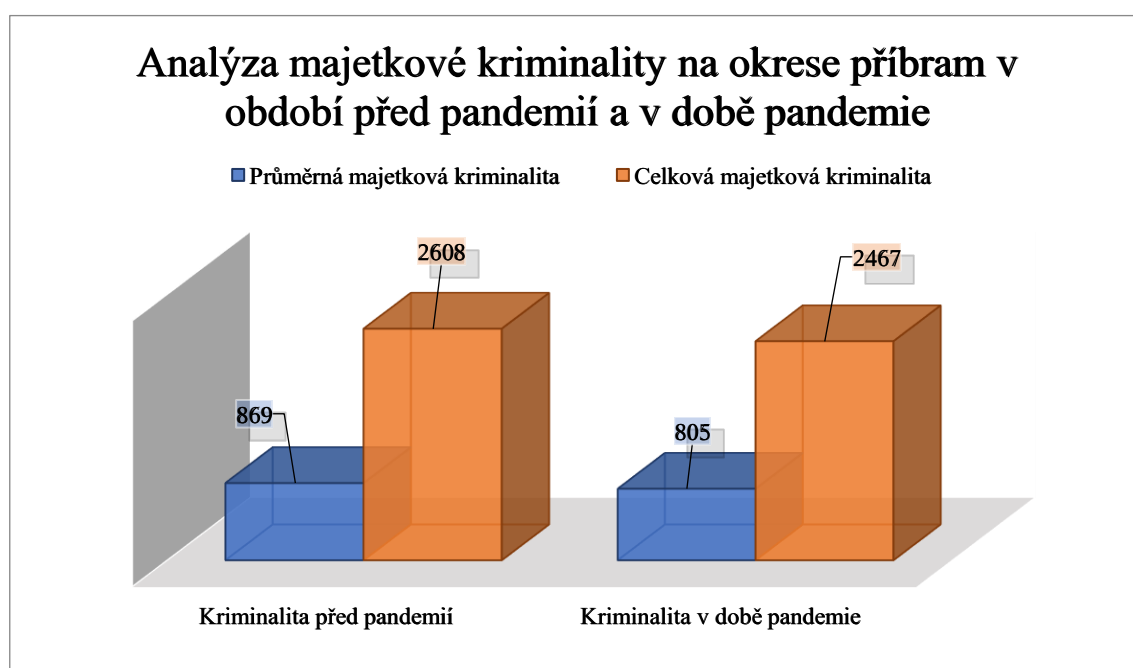
9.3 Vliv pandemie COVID-19 na kriminalitu

Pandemie COVID-19 měla široký dopad na společnost, včetně oblasti kriminality. Například ekonomické dopady pandemie mohly vést k nárůstu některých typů trestné činnosti, zatímco omezení pohybu mohlo snížit jiné typy kriminality. Pandemie COVID – 19 zasáhla Českou republiku v roce 2020, a svůj největší vzrůst měla právě v období 2020–2023. Důsledky se projevily ve všech oblastech od zdravotnictví přes ekonomiku až po psychické zdraví obyvatel. V období počátku pandemie docházelo k nedostatku zdravotnického personálu a ochranných pomůcek a zvýšila se úmrtnost a docházelo k dlouhodobým zdravotním následkům. V období pandemie došlo k výraznému propadu HDP v roce 2020, v důsledku lockdownů a omezení provozu podniků a jejich uzavírání. Dále docházelo k uzavírání restaurací, hotelů, maloobchodních prodejen a dalších služeb.

Dlouhodobé uzavření škol a přechod na distanční výuku vedlo k nerovnostem ve vzdělání. Zhoršení psychického zdraví studentů, nedostatek sociální interakce.

Níže uvedené údaje byly převzaty ze zdrojů statistik policie České republiky, které jsou dostupné na internetových stránkách policie.gov.cz a rovněž byly použity přehlednější statistiky majetkové trestné činnosti na okrese Příbram z policejního systému ETR.

Graf č. 4 – Průměrná majetková kriminalita a celková majetková kriminalita na okrese Příbram v období před pandemií a v době pandemie³⁴

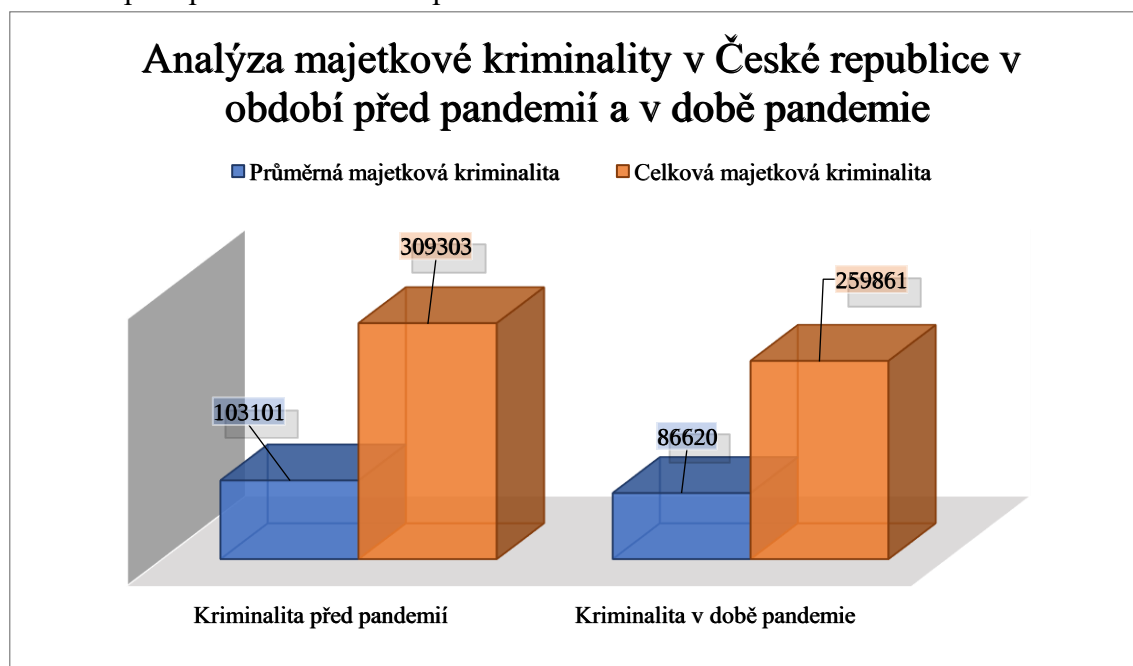
Ve výše uvedeném grafu jsme porovnali průměrnou majetkovou kriminalitu na okrese Příbram v době před pandemií COVID 19 a v době pandemie COVID 19. Kdy z důvodu stejného časového období jsme porovnávali období před pandemií v letech 1.1.2017 – 31.12.2019 s obdobím v době pandemie, a to v období 1.1.2020 – 31.12.2022. Modré 3D sloupce ukazují průměrný počet majetkových trestných činů. Před vypuknutím pandemie činil průměrný roční počet případů majetkové kriminality 869. Během pandemického období došlo k poklesu na průměrných 805 skutků za rok. Celkový počet evidovaných případů majetkové kriminality před pandemií dosáhl 2608, zatímco

³⁴ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [online]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z: Kriminalita – Policie České republiky

v průběhu pandemie bylo zaznamenáno 2467 skutků. Rozdíl mezi těmito obdobími činí 141 případů, což ukazuje na pokles majetkové kriminality v okrese Příbram právě o tuto hodnotu v době pandemie oproti předchozím rokům. Tento pokles lze přičíst například omezení pohybu osob, přísnějším bezpečnostním opatřením a změnám v sociálním chování během pandemie.

Následně porovnáme i průměrnou majetkovou kriminalitu v České republice před pandemií COVID 19 s průměrnou majetkovou kriminalitou v době pandemie COVID 19, kdy tyto údaje budeme porovnávat za stejné období jako v předešlé analýze, tedy za období před pandemií 1.1.2017 – 31.12.2019 a v době pandemie v období 1.1.2020 – 31.12.2022.

Graf č. 5 – Průměrná majetková kriminalita a celková kriminalita v České republice v období před pandemií a v době pandemie³⁵

Graf znázorňuje průměrnou roční majetkovou kriminalitu v České republice ve dvou obdobích. Před pandemií byla průměrná roční majetková kriminalita 103 101 skutků. V době pandemie poklesla průměrná roční majetková kriminalita na 86 620 skutků. Tento výrazný pokles naznačuje, že pandemie a s ní související omezení měly významný vliv na snižování počtu majetkových trestných činů. V České republice bylo

³⁵ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [online]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z: Kriminalita – Policie České republiky

v jednotlivých letech před pandemií zaznamenáno v roce 2017 celkem 108 497 majetkových trestných činů. V roce 2018 tyto skutky klesly, kdy celkový počet skutků byl 98 670. V roce 2019 však došlo k nárůstu majetkových trestných činů v České republice, kdy celkový počet vzrostl na 102 136 skutků. Ve sledovaném období před pandemií COVID 19 došlo k celkovému počtu 309 303 skutků v celé České republice. Během pandemie došlo k poklesu trestné činnosti. V roce 2020 bylo zaznamenáno celkem 82 116 případů majetkové kriminality, v roce 2021 tento počet klesl na 77 526 případů. V roce 2022 však došlo k výraznému nárůstu, kdy počet případů dosáhl 100 183. Celkový počet majetkových trestných činů během pandemie činil 259 861. Rozdíl mezi celkovým počtem případů před pandemií a během pandemie činí 49 442. To znamená, že majetková kriminalita v České republice poklesla během pandemie o 49 442 případů ve srovnání s předpandemickým obdobím. Nejvýraznější pokles byl zaznamenán v roce 2021, kdy majetková kriminalita dosáhla nejnižší hodnoty 77 526 případů, což souviselo s přísnými pandemickými opatřeními, omezeným pohybem obyvatel a snížením příležitostí ke kriminálním činům. V roce 2022 došlo opět ke zvýšení počtu skutků na 100 183, což naznačuje částečný návrat k předpandemické úrovni kriminality. Možné důvody mohou zahrnovat zhoršení ekonomické situace, zrušení restrikcí a návrat běžného života. Přesto celková úroveň majetkové kriminality v roce 2022 zůstává nižší než v letech před pandemií.

10 Vývoj majetkové kriminality v letech 2015–2023 na okrese Příbram

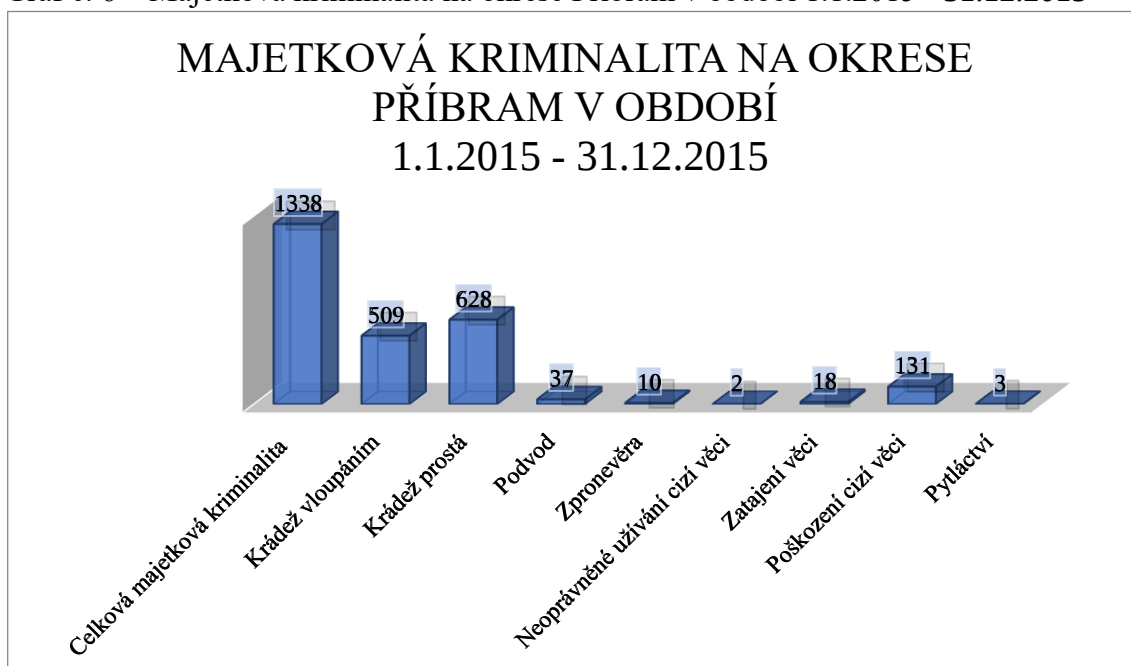
Tato kapitola se zaměřuje na analýzu vývoje majetkové kriminality v okrese Příbram v období let 2015–2023. Hlavním cílem je identifikovat dlouhodobé trendy, výkyvy a faktory, které ovlivňují kriminalitu v této oblasti.

10.1 Statistická analýza trestné činnosti

V této části si rozebereme konkrétní statistická data týkající se majetkové kriminality v okrese Příbram za dané období. V první analýze se zaměříme na celkový počet majetkové trestné činnosti za jednotlivé roky. Tato statistická data byla převzata z databáze PČR.

10.1.1 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2015

Graf č. 6 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2015 - 31.12.2015³⁶

V roce 2015 bylo na Územním odboru Příbram evidováno celkem 1338 majetkových trestných činů. Detailní analýza ukazuje, že vloupání představovalo 509

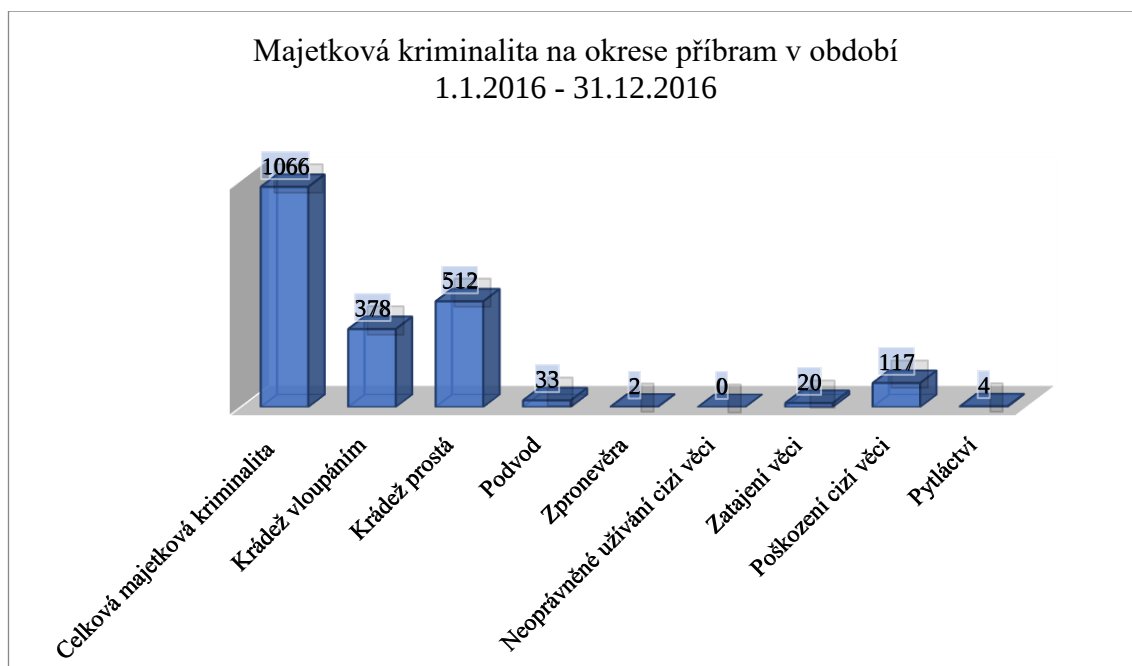
³⁶ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETŘ]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

případů, z toho 55 do obchodů, 27 do restaurací a hostinců, 14 do ubytovacích zařízení a 6 do kiosků. Byly zaznamenány 2 případy vloupání do výkladních skříní a 2 do jídelen, závodních kuchyní a stravovacích zařízení. Kulturní objekty byly terčem třech vloupání, zatímco do objektů se starožitnostmi a uměleckými předměty došlo k 1 vloupání. Pokladny a pancéřové skříně byly napadeny jednou, školy osminásobně. V bytech došlo k 29 vloupáním, chaty byly cílem 73krát a rodinné domky 81krát. Největší skupinu tvořily vloupání do ostatních objektů čítající 207 případů. V Příbrami v daném roce došlo ke 44 kapesním krádežím a k 22 jiným krádežím na osobách. Krádeže motorových vozidel byly také časté – 49 případů se týkalo dvoustopých vozidel a 3 případy jednostopých vozidel.

Zloději si také vybírali věci z automobilů, přičemž k takovým krádežím došlo ve 170 případech, zatímco součástky motorových vozidel byly odcizeny 44krát. Krádeží jízdních kol bylo nahlášeno 57, zatímco krádeží v bytech se uskutečnilo 32. K dalším častým případům patřily krádeže v různých objektech, kterých bylo 130, a ostatní krádeže dosáhly počtu 76.

10.1.2 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2016

Graf č. 7 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2016 - 31.12.2016³⁷

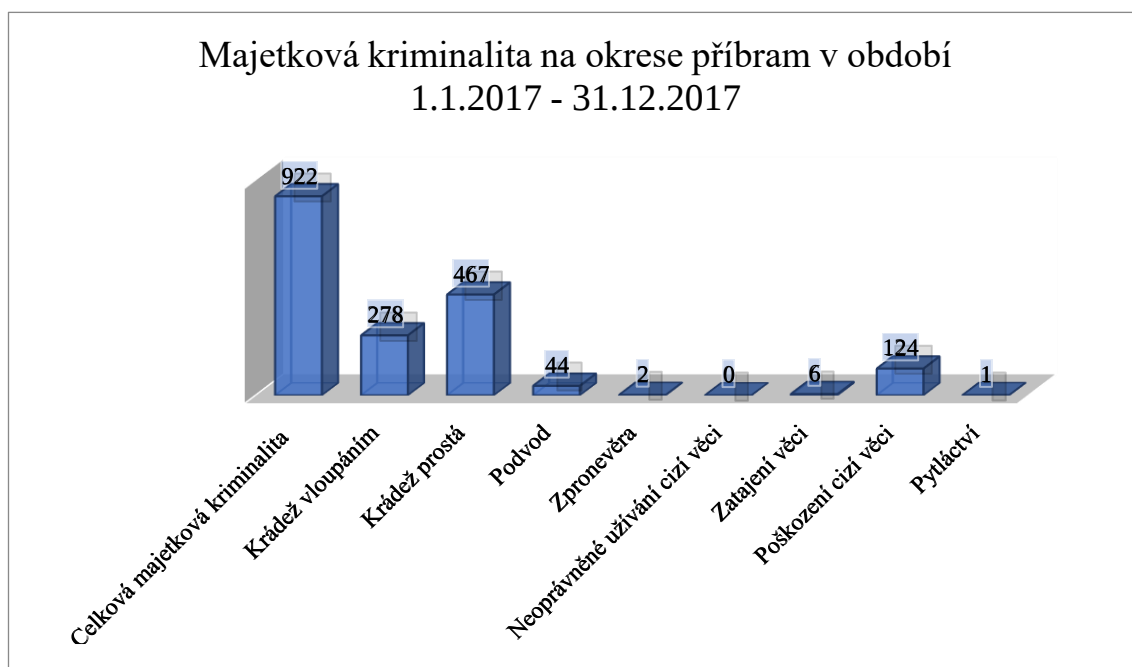
³⁷ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETŘ]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

V roce 2016 bylo na Územním odboru Příbram zaznamenáno celkem 1 066 skutků majetkové kriminality. Mezi ně patřilo například 33 případů vloupání do obchodů, kdy pachatelé vnikli do prodejen s cílem odcizit zboží či finanční hotovost. Kromě toho se odehrála 3 vloupání do výkladních skříní, kde zloději využili snadného přístupu k vystavenému zboží. Restaurace a hostince se staly terčem pachatelů ve 16 případech, zatímco do ubytovacích objektů bylo evidováno 17 vloupání. V případech kiosků, tedy menších prodejních stánků, bylo nahlášeno 6 skutků. Do škol pachatelé vnikli čtyřikrát a způsobili tak škody na vybavení i odcizením cenných předmětů. Byty se staly cílem zlodějů v 17 případech, přičemž zloději často využívali nepřítomnosti majitelů. Víkendové chaty byly napadeny ve 76 případech, což naznačuje, že pachatelé využívali období, kdy objekty nebyly obývány. Rodinné domky byly vykradeny 86krát, což bylo jedním z nejčastějších typů vloupání v této oblasti. Ostatní objekty, kam patří například garáže, sklady či jiné nebytové prostory, zaznamenaly 118 vloupání.

Kapesní krádeže byly poměrně častým jevem, kdy se oběťmi stávali zejména lidé na veřejných místech – celkem bylo evidováno 35 takových případů. Dalších 15 skutků se týkalo jiných krádeží na osobách, například v tlačenicích nebo na veřejných akcích. Krádeže motorových vozidel byly rovněž významným problémem, kdy bylo odcizeno 35 dvoustopých vozidel a 5 jednostopých vozidel, tedy především motocyklů. Z automobilů bylo nahlášeno 149 krádeží věcí, kdy si pachatelé vybírali snadno dostupné předměty ponechané v autech. Kromě toho se ve 48 případech zloději zaměřili na součástky motorových vozidel, jako jsou kola, světla či zpětná zrcátka. Jízdní kola byla odcizena ve 32 případech, zatímco v bytech proběhlo 29 prostých krádeží, kdy pachatelé využili nedostatečného zabezpečení nebo nepozornosti majitelů. Mezi další krádeže patřilo 67 případů v různých objektech, kam spadají například kanceláře nebo sportovní zařízení. Podvodů bylo v tomto roce zaznamenáno 33, zatímco zpronevěr bylo pouze 2. Skutek zatajení věci, kdy si pachatel ponechal nalezený nebo omylem zaslaný předmět, byl evidován ve 20 případech. Poškození cizí věci bylo hlášeno 117krát, přičemž šlo například o úmyslné ničení majetku sprejery nebo vandalismus. Zajímavostí je také 4 případy pytláctví, kdy pachatelé nelegálně lovíli zvěř bez povolení.

10.1.3 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2017

Graf č. 8 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2017 - 31.12.2017³⁸

V roce 2017 bylo na Územním odboru Příbram zaznamenáno celkem 922 skutků majetkové kriminality. Pachatelé se zaměřovali na různé objekty i typy majetku, přičemž se jednalo o krádeže vloupáním, prosté krádeže, podvody, zpronevěry a další trestné činy. Zloději se v 18 případech vloupali do obchodů, kde kradli zboží a peníze. Restaurace a hostince se staly terčem 4 vloupání, zatímco do ubytovacích objektů pachatelé vnikli 17krát. Kiosky byly vykradeny pouze jednou, podobně jako kulturní objekty, do kterých došlo k jednomu vloupání. Školy se staly cílem zlodějů v jednom případě, kdy pravděpodobně došlo k odcizení techniky nebo jiného vybavení. Byty byly vykradeny 20krát, zatímco víkendové chaty byly terčem zlodějů v 69 případech. Rodinné domky se staly obětí vloupání 54krát, což naznačuje, že pachatelé často využívali nepřítomnosti majitelů. Ostatní objekty, jako jsou garáže, sklady a nebytové prostory, byly vykradeny 93krát.

Kapesních krádeží bylo zaznamenáno 26, přičemž zloději nejčastěji využívali nepozornosti lidí v davu. Jiných krádeží na osobách bylo 19, což mohlo zahrnovat například odcizení tašek či batohů. Co se týče motorových vozidel, dvoustopá vozidla byla odcizena ve 27 případech, zatímco jednostopá vozidla, například motocykly, zmizela

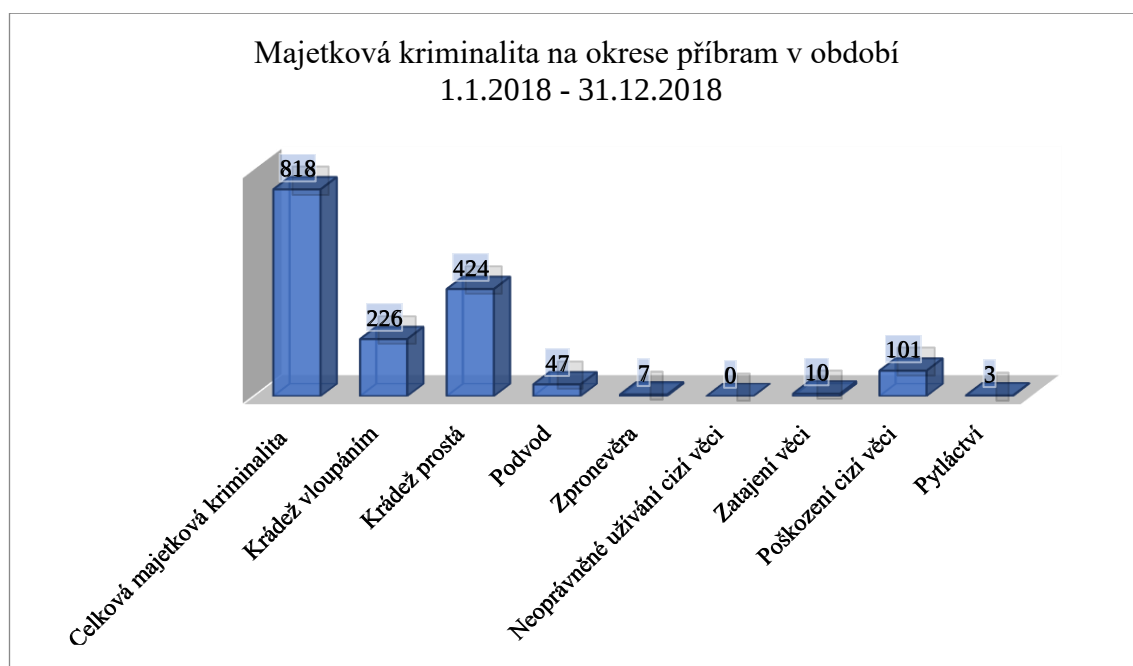
³⁸ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETR]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

3krát. Krádeží věcí z automobilů bylo nahlášeno 119, což ukazuje na časté vybírání vozidel zanechaných bez dozoru. Součástky motorových vozidel byly odcizeny 38krát, přičemž se jednalo především o pneumatiky, katalyzátory nebo zpětná zrcátka. Jízdní kola se stala cílem zlodějů v 18 případech, zatímco v bytech došlo k 33 prostým krádežím, kdy si pachatelé odnesli cennosti a elektroniku. Krádeže v jiných objektech byly hlášeny 127krát, přičemž mohlo jít o různé sklady, administrativní budovy nebo volně přístupné prostory.

Podvodů bylo zaznamenáno 44, zatímco zpronevěr bylo pouze 2. Zatajení věci, tedy situace, kdy si pachatel ponechal nalezený či omylem zaslaný majetek, bylo hlášeno 6krát. Poškození cizí věci bylo zaznamenáno 124krát, což zahrnovalo vandalismus, úmyslné ničení majetku či sprejerství. Zaznamenán byl také 1 případ pytláctví.

10.1.4 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2018

Graf č. 9 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2018 – 31.12.2018³⁹

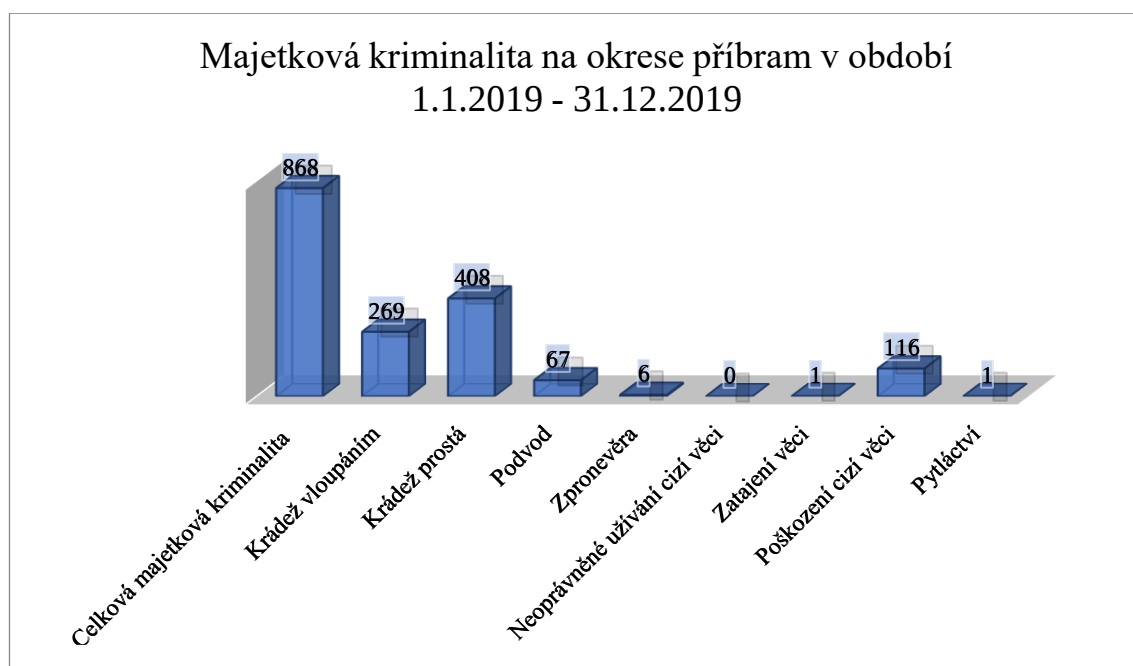
Na územním odboru Příbram bylo v roce 2018 zaznamenáno celkem 818 skutků majetkové kriminality. Mezi nimi bylo například 13 případů vloupání do obchodů a 1 případ vloupání do výkladních skříní. Restaurace a hostince se staly terčem pachatelů v 6 případech, zatímco do ubytovacích objektů bylo vloupání zaznamenáno dvakrát.

³⁹ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETŘ]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

Kiosky zůstaly letos bez vloupání, ale do kulturních objektů došlo k jednomu vniknutí. Školy byly cílem pachatelů v 0 případech, zatímco do bytů bylo vloupání evidováno v 9 případech. Chataři a chalupáři se museli vypořádat s 43 vloupáními do rekreačních objektů, rodinné domy byly napadeny 28krát a ostatní objekty 121krát. Kapesní krádeže byly hlášeny ve 27 případech a další osobní krádeže v 9 případech. Zaměstnanci se stali oběťmi krádeží na pracovišti jednou. Motorová vozidla dvoustopá byla odcizena ve 27 případech, jednostopá ve 3 případech. Z automobilů bylo odcizeno 115 předmětů a součástek bylo odcizeno 18. Jízdní kola se ztratila ve 21 případech. V bytech došlo ke 28 prostým krádežím, zatímco v jiných objektech jich bylo 139. Celkově bylo evidováno 36 ostatních prostých krádeží. Zaznamenáno bylo 47 podvodů a 7 zpronevěr. Neoprávněné užívání cizí věci bylo hlášeno 0krát, zatajení věci 10krát a poškození cizí věci 101krát.

10.1.5 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2019

Graf č. 10 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2019 – 31.12.2019⁴⁰

V roce 2019 bylo na územním odboru Příbram evidováno celkem 868 skutků majetkové kriminality. V oblasti vloupání do obchodů došlo k 22 případům, zatímco výkladní skříně byly terčem zlodějů dvakrát. Do restaurací a hostinců se pachatelé vloupali ve třech případech a do ubytovacích objektů dvakrát. Do kiosků bylo vloupání

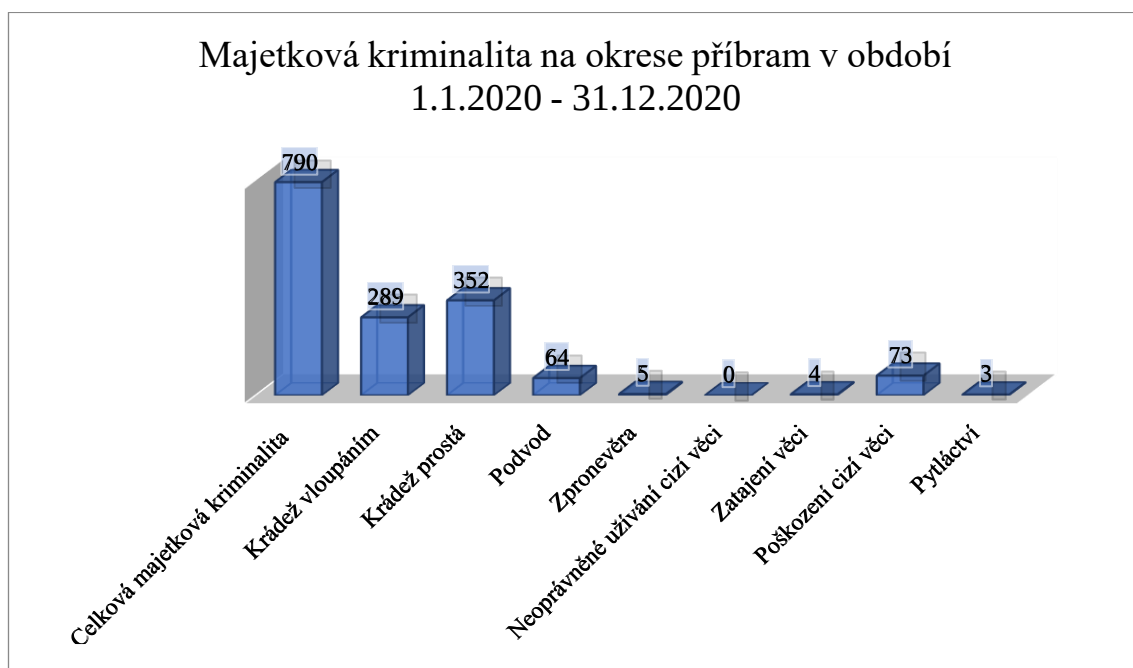
⁴⁰ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETR]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

zaznamenáno ve čtyřech případech. Vloupaní do kulturních objektů bylo hlášeno jednou. Do škol se pachatelé vloupali v jednom případě. Do bytů se zloději dostali ve 21 případech, přičemž víkendové chaty byly napadeny až 60krát a rodinné domy 38krát. Ostatní objekty se staly terčem vloupání ve 113 případech.

Kapesních krádeží bylo evidováno 20 a další krádeže na osobách se vyskytly v šesti případech. Na pracovištích mezi zaměstnanci došlo k jedné krádeži. Motorová vozidla dvoustopá byla odcizena ve 30 případech a jednostopá ve třech. Z automobilů zmizelo 125 věcí a 14 součástí. Jízdní kola se stala kořistí zlodějů ve 21 případech. V bytech se stalo 26 prostých krádeží, zatímco v jiných objektech bylo těchto skutků 133. Ostatní prosté krádeže dosáhly počtu 30. Podvodů bylo zaznamenáno 67, zpronevěr šest a neoprávněné užívání cizí věci se vyskytlo 0krát. K zatajení věci došlo jednou a poškození cizí věci bylo hlášeno ve 116 případech.

10.1.6 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2020

Graf č. 11 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2020 – 31.12.2020⁴¹

V roce 2020 bylo na územním odboru Příbram evidováno celkem 790 skutků majetkové kriminality. V kategorii vloupání do obchodů bylo zaznamenáno 16 případů, zatímco do výkladních skříní se zloději dostali 1krát. Restaurace a hostince byly cílem

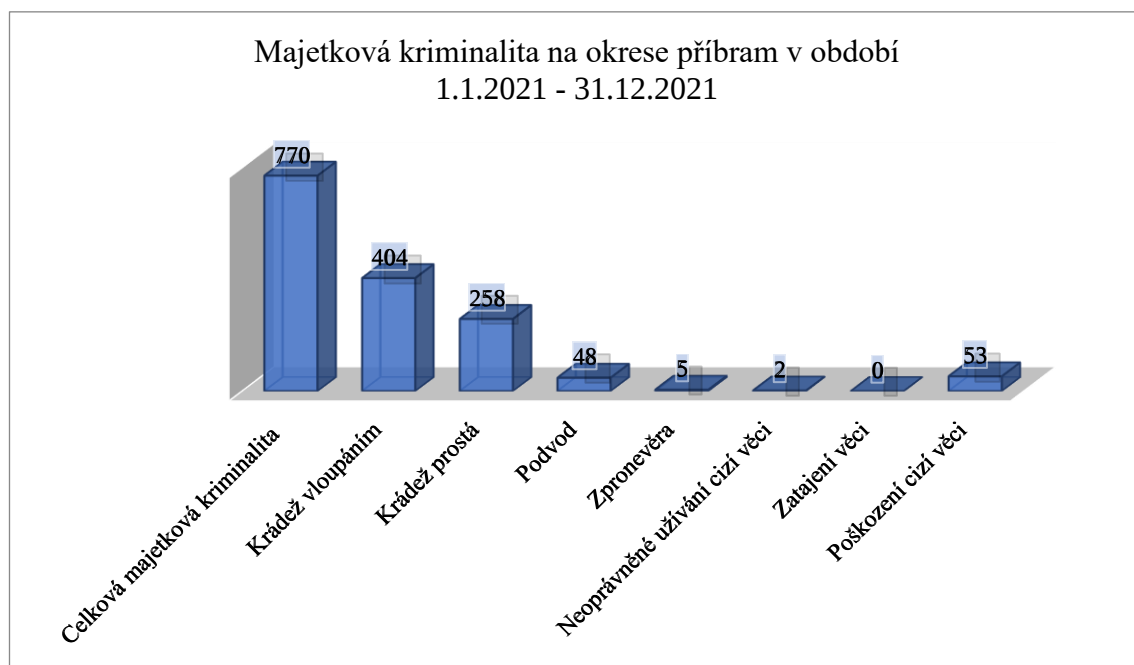
⁴¹ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETŘ]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

pachatelů v 10 případech. Do ubytovacích objektů došlo k 4 vloupáním. Kiosky byly napadeny 2krát, zatímco do kulturních objektů nebylo zaznamenáno žádné vniknutí. Do škol se pachatelé vloupali 1krát. Byty byly vykradeny v 27 případech, rekreační chaty se staly terčem zlodějů 34krát, a rodinné domy čelily 51 vloupáním. Ostatní objekty zaznamenaly 142 případů vloupání, což z nich činí nejvíce ohroženou kategorii.

Kapesních krádeží bylo evidováno 14, zatímco ostatní osobní krádeže se vyskytly ve 3 případech. Na pracovištích mezi zaměstnanci nebyla zaznamenána žádná krádež. Dvoustopá motorová vozidla byla odcizena 22krát, jednostopá 4krát. Z automobilů bylo ukradeno 123 předmětů, přičemž součástky motorových vozidel byly odcizeny 9krát. Jízdní kola se stala kořistí zlodějů ve 31 případech. V bytech došlo ke 25 prostým krádežím, zatímco v jiných objektech jich bylo 84. Celkem bylo zaznamenáno 37 dalších prostých krádeží. Podvodů bylo zaznamenáno 64, zpronevěř 5 a neoprávněné užívání cizí věci se vyskytlo 0krát. K zatajení věci došlo 4krát a poškození cizí věci bylo hlášeno ve 73 případech.

10.1.7 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2021

Graf č. 12 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2021 – 31.12.2021⁴²

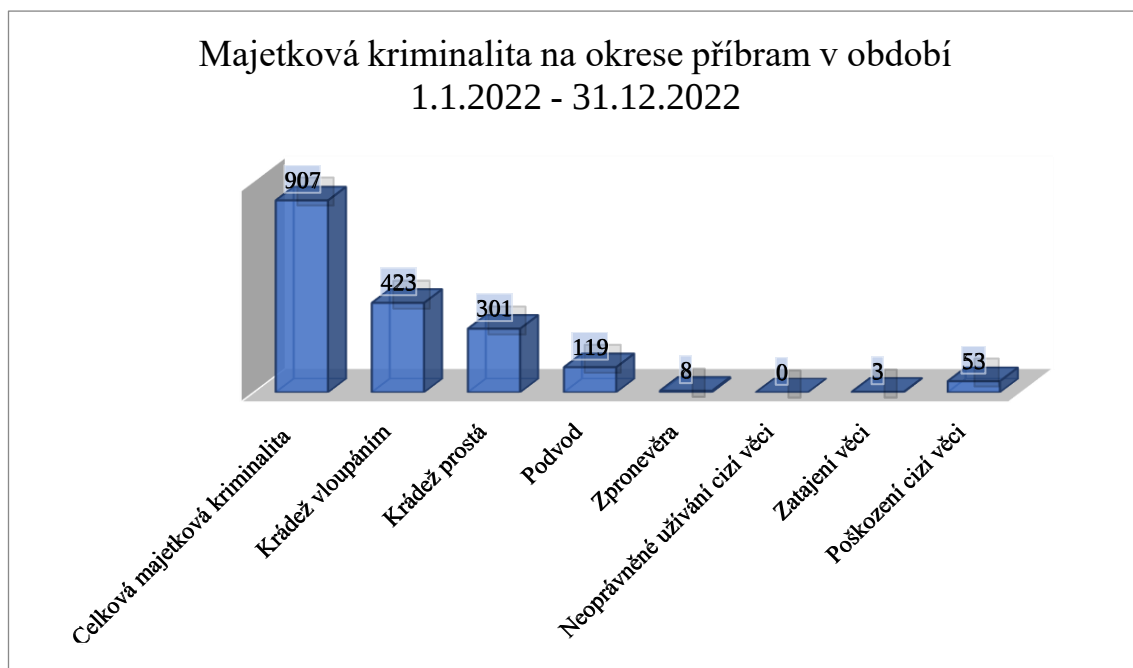

⁴² Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETŘ]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

V roce 2021 bylo na územním odboru Příbram zaznamenáno celkem 770 skutků majetkové kriminality. V rámci vloupání do obchodů došlo k 19 případům, zatímco výkladní skříně byly terčem zlodějů 1krát. Restaurace a hostince zaznamenaly 3 vloupání. Do ubytovacích objektů se pachatelé vloupali ve 2 případech. Kiosky se staly cílem vloupání 1krát. Kulturní objekty byly napadeny 1krát a do škol se zloději dostali 1krát. Byty byly vykradeny 8krát, rekreační chaty se staly terčem pachatelů 32krát a rodinné domy byly napadeny ve 55 případech. Z motorových vozidel bylo odcizeno 49 předmětů, zatímco součástky z těchto vozidel byly odcizeny 9krát. Jízdní kola se stala kořistí zlodějů ve 30 případech. Ostatní objekty se staly terčem vloupání ve 180 případech, což z nich činí nejvíce ohroženou kategorii. Kapesních krádeží bylo evidováno 3, zatímco ostatní osobní krádeže se vyskytly v 8 případech. Motorová vozidla dvoustopá byla odcizena 14krát, jednostopá 5krát. Z automobilů bylo odcizeno 10 věcí a součástky motorových vozidel byly ukradeny 3krát. V bytech bylo zaznamenáno 19 prostých krádeží, zatímco v jiných objektech došlo k 42 případům. Celkem bylo zaznamenáno 30 dalších prostých krádeží. Podvodů bylo zaznamenáno 48, zpronevěř 5 a neoprávněné užívání cizí věci se vyskytlo 2krát. K zatajení věci došlo 0krát a poškození cizí věci bylo hlášeno v 53 případech.

10.1.8 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2022

Graf č. 13 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2022 – 31.12.2022⁴³

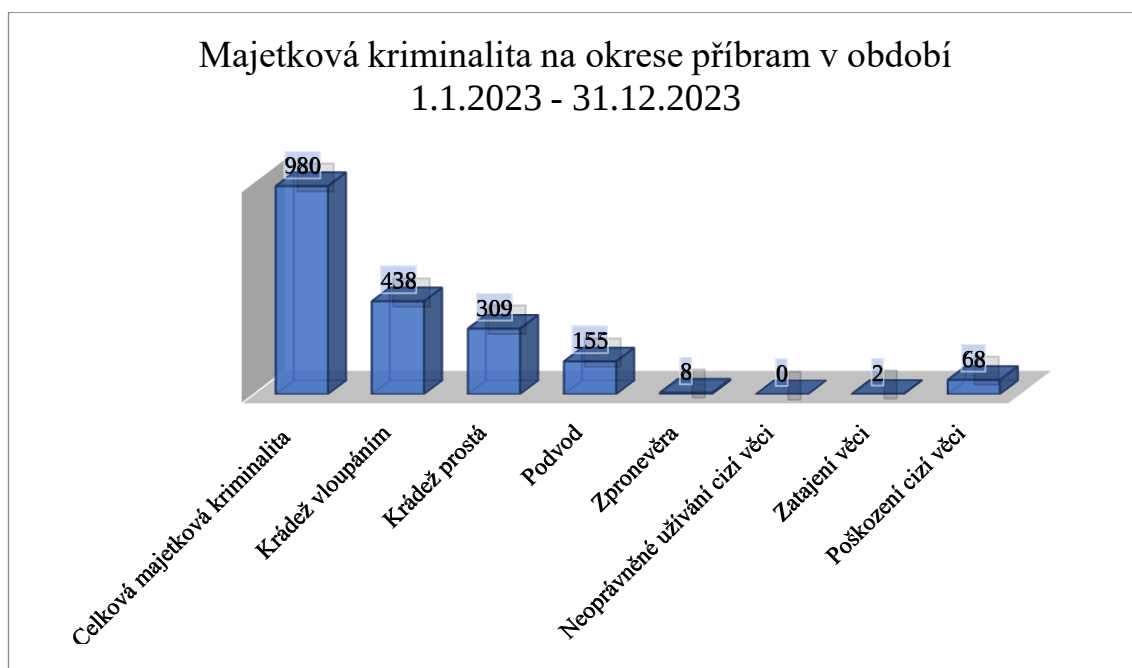

⁴³ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETR]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

V roce 2022 bylo na územním odboru Příbram zaznamenáno celkem 907 skutků majetkové kriminality. Zloději se vloupali do obchodů v 25 případech, zatímco výkladní skříně zůstaly nedotčeny. Restaurace a hostince byly cílem pachatelů 11krát a ubytovací objekty 2krát. Kiosky zaznamenaly 8 vloupání, zatímco do jídelen a závodních kuchyní se zloději dostali 1krát. Do kulturních objektů bylo zaznamenáno 1 vloupání a do škol 3 případy. Byty byly vykradeny 14krát, víkendové chaty se staly terčem pachatelů ve 33 případech a rodinné domy byly napadeny 46krát. Dvoustopá motorová vozidla byla odcizena 11krát, jednostopá 3krát. Z motorových vozidel bylo ukradeno 105 věcí a jejich součástky byly odcizeny 11krát. Jízdní kola se stala kořistí zlodějů v 17 případech. Ostatní objekty byly cílem vloupání 131krát, což z nich činí nejčastěji napadanou kategorii. Bylo zaznamenáno 10 kapesních krádeží a 5 dalších osobních krádeží. Z motorových vozidel zmizelo 13 předmětů a v 8 případech byly odcizeny součástky. Jízdní kola byla ukradena 17krát. V bytech se vyskytlo 20 prostých krádeží, zatímco v jiných objektech došlo ke 30 případům. Celkem bylo evidováno 28 dalších prostých krádeží. Podvodů bylo zaznamenáno 119, zpronevěr 8 a neoprávněné užívání cizí věci v tomto roce nebylo zjištěno ani v jednom případě. K zatajení věci došlo 3krát a poškození cizí věci bylo hlášeno ve 53 případech.

10.1.9 Statistická analýza trestní činnosti v roce 2023

Graf č. 14 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2023 – 31.12.2023⁴⁴

⁴⁴ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETR]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

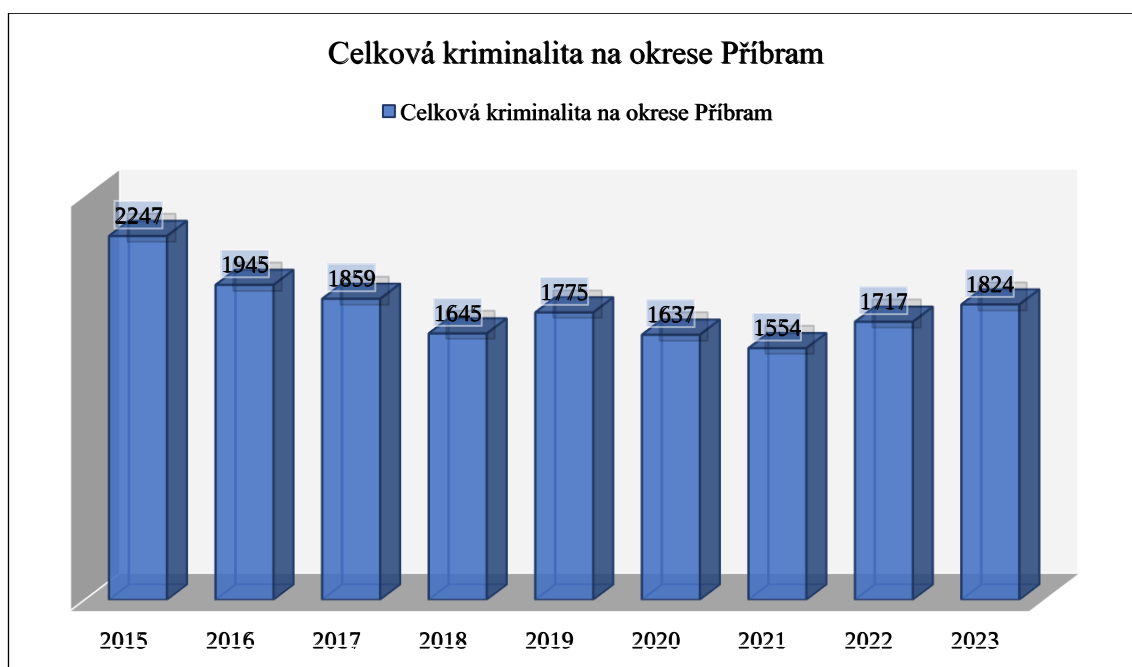
V roce 2023 bylo na územním odboru Příbram zaznamenáno celkem 980 skutků majetkové kriminality. Do obchodů se pachatelé vloupali 31krát, zatímco do výkladních skříní nedošlo k žádnému případu vloupání. Restaurace a hostince byly cílem zlodějů 21krát a ubytovací objekty 2krát. Kiosky byly napadeny ve 4 případech, zatímco do škol se pachatelé vloupali 1krát. Byty byly vykradeny v 18 případech, rekreační chaty zaznamenaly 15 případů vloupání a rodinné domy byly napadeny 29krát. Dvoustopá motorová vozidla byla odcizena 5krát, jednostopá 2krát. Z automobilů bylo ukradeno 104 předmětů a jejich součástky byly odcizeny 6krát. Jízdní kola se stala terčem krádeže ve 24 případech. Nejvíce ohroženou kategorií byly ostatní objekty, které čelily 167 případům vloupání.

Kapesních krádeží bylo evidováno 11, zatímco jiné osobní krádeže se vyskytly ve 2 případech. Z motorových vozidel bylo ukradeno 15 věcí, zatímco součástky zmizely v 10 případech. Jízdní kola byla odcizena 23krát. V bytech bylo zaznamenáno 21 prostých krádeží, zatímco v jiných objektech došlo ke 42 případům. Celkem bylo hlášeno 11 dalších prostých krádeží. Podvodů bylo zaznamenáno 155, zpronevěr 8. K zatajení věci došlo 2krát a poškození cizí věci bylo hlášeno ve 68 případech.

11 Kriminalita na okrese Příbram v období 2015–2023

Mezi nejčastěji vyskytované trestné činy na okrese Příbram patří majetková kriminalita, avšak v neposlední řadě se na okrese vyskytují i trestné činy proti životu a zdraví, trestné činy hospodářské, trestné činy proti životnímu prostředí nebo například trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných. Kriminalita proti životu a zdraví zahrnuje násilné trestné činy, které ohrožují nebo poškozují zdraví či život osob. V Příbrami se nejčastěji vyskytují například. Úmyslná ublížení na zdraví, což jsou například fyzické útoky mezi občany, konflikty v pohostinských zařízeních nebo domácí násilí. Vraždy a pokusy o vraždu v regionu nejsou časté, ale občas se vyskytnou, často v souvislosti s osobními spory nebo pod vlivem alkoholu a drog. Loupežná přepadení nejčastěji v obchodech, na ulicích nebo v odlehlejších oblastech. Hospodářské trestné činy zahrnují podvody, daňové úniky a další ekonomické delikty, které negativně ovlivňují finanční stabilitu jednotlivců i podniků. Mezi nejčastější případy v okrese Příbram patří podvody, což jsou například falešné investiční nabídky nebo úvěrové podvody. Podvody jsou v posledních letech jedním z nejvíce rozšířených trestných činů v hospodářské oblasti. Trestné činy korupce a zneužití pravomoci i když nejsou tak časté jako v některých velkých městech, objevují se například ve veřejných zakázkách. Trestné činy proti pořádku ve veřejných věcech zahrnují delikty narušující chod veřejné správy a bezpečnost. Mezi trestné činy proti pořádku ve veřejných věcech patří například útoky na veřejné činitele, kdy se jedná o fyzické i verbální napadení policistů nebo úředníků při výkonu služby. Padělání a pozměňování veřejných listin – falešné doklady, podpisy či manipulace s úředními dokumenty. Narušování veřejného pořádku – například výtržnosti při sportovních nebo kulturních akcích, opakované rušení nočního klidu. Kriminalita v Příbrami se odvíjí od celkového společenského vývoje a ekonomické situace. I když se Příbram neřadí mezi nejproblematictější regiony ČR, některé oblasti kriminality vyžadují trvalou pozornost a aktivní opatření.

Graf č. 15 – Celková kriminalita na okrese Příbram v období 2015-2023 ⁴⁵

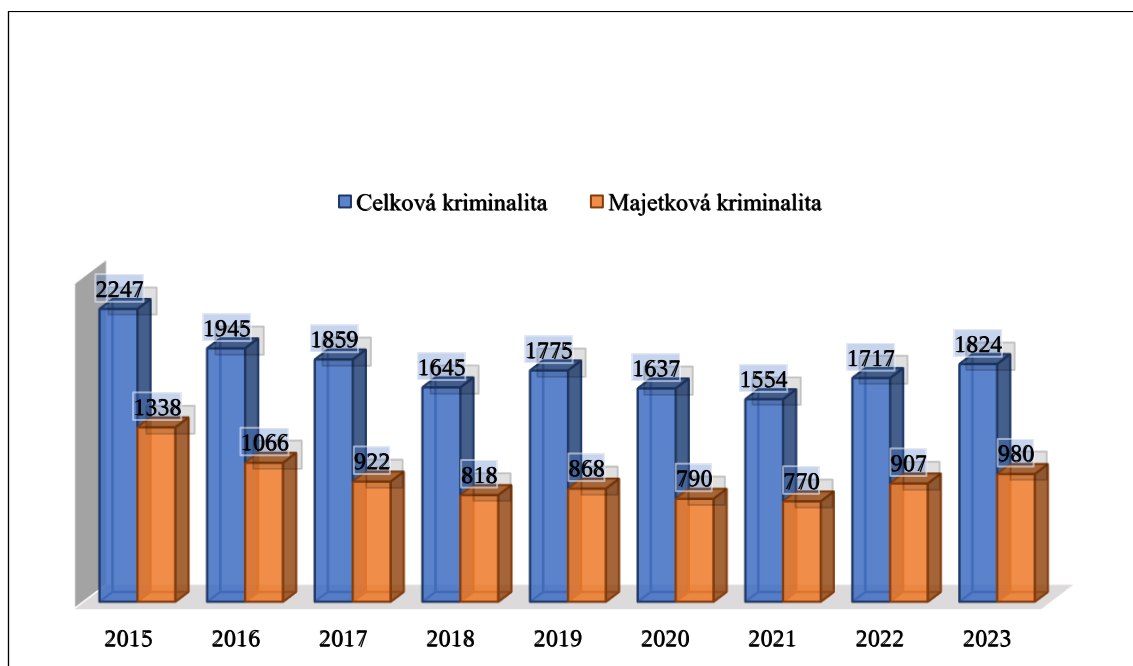
Graf zobrazuje vývoj celkové kriminality na okrese Příbram v letech 2015 až 2023. Hodnoty kriminality, které zahrnují i majetkovou kriminalitu, jsou znázorněny pomocí modrých sloupců. Nejvyšší počet trestných činů byl zaznamenán v roce 2015, kdy dosáhl 2 247 případů. V následujících letech lze pozorovat celkový klesající trend, přičemž v roce 2021 byla kriminalita na nejnižší úrovni s 1 554 případy. Od roku 2022 došlo k mírnému nárůstu, kdy v roce 2022 bylo zaznamenáno 1 717 trestných činů a v roce 2023 počet případů vzrostl na 1 824. Celkově lze říci, že kriminalita v okrese Příbram měla v posledním desetiletí tendenci klesat, i když v posledních dvou letech došlo k jejímu mírnému zvýšení.

V následujícím grafu si znázorníme, jak velký podíl má majetková kriminalita z celkové kriminality na okrese Příbram.

⁴⁵ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [online]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z: Kriminalita – Policie České republiky

11.1 Komparace celkové kriminality s majetkovou kriminalitou na okrese Příbram

Graf č. 16 – Komparace celkové kriminality s majetkovou kriminalitou na okrese Příbram^{46,47}

Graf znázorňuje srovnání celkové kriminality s majetkovou kriminalitou na okrese Příbram v letech 2015-2023. Celková kriminalita je zobrazena modrými sloupci, zatímco majetková kriminalita, která tvoří její významnou část, je znázorněna oranžovými sloupci. Z grafu je patrné, že celková kriminalita od roku 2015 postupně klesala, přičemž nejnižší hodnoty byly zaznamenány v roce 2021 (1 554 případů). Od roku 2022 je možné pozorovat mírné zvýšení kriminality, kdy v roce 2023 dosáhla hodnoty 1 824 případů. Podobný trend lze vidět i u majetkové kriminality, která se v roce 2015 pohybovala na úrovni 1 338 případů a následně klesala až na nejnižší úroveň v roce 2021 (770 případů). V posledních dvou letech však došlo k mírnému nárůstu, kdy v roce 2023 bylo zaznamenáno 980 případů majetkové kriminality. Majetková kriminalita tvoří značnou část celkové kriminality, i když její podíl se v průběhu let mírně snižoval. Vývoj

⁴⁶ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [online]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z: Kriminalita – Policie České republiky

⁴⁷ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [ETŘ]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z databáze Evidence trestního řízení

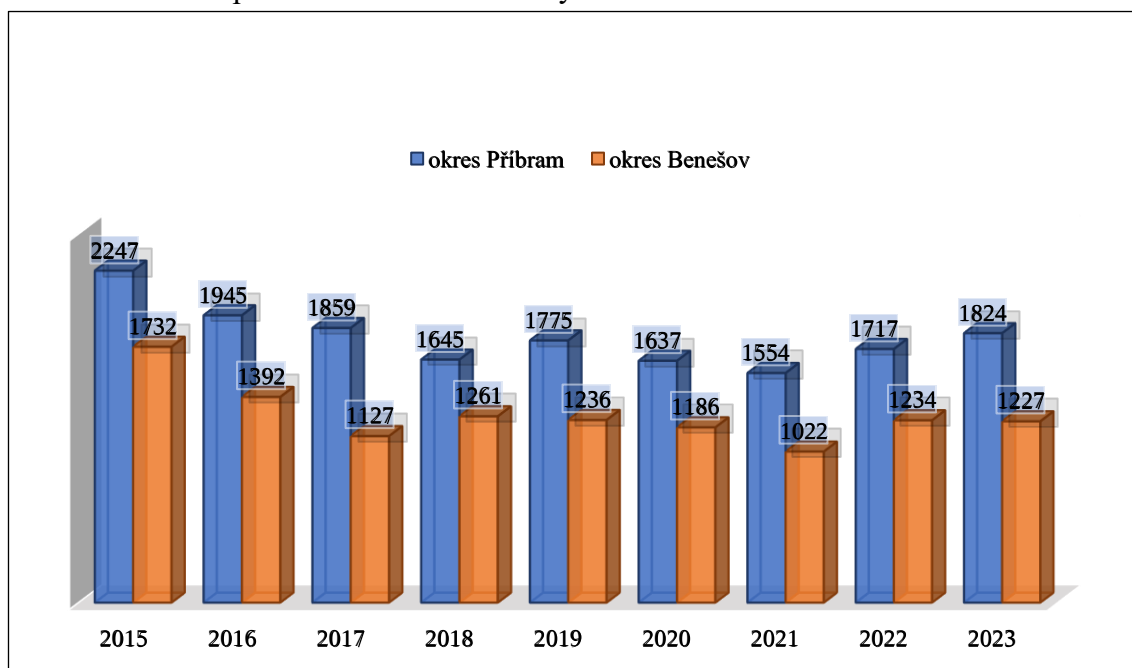
naznačuje celkový pokles trestné činnosti v okrese Příbram, přičemž v posledních dvou letech došlo k mírnému obratu a kriminalita opět roste.

V roce 2015 byla celková kriminalita 2247, kdy z toho bylo 1338 případů majetkové kriminality, v tomto roce majetková kriminalita tvořila významnou část celkové kriminality a více než polovinu všech trestných činů. V roce 2016 bylo zaznamenáno celkem 1945 případů, kdy majetková kriminalita z tohoto tvořila 1066 případů. Oproti roku 2015 došlo k poklesu obou kategorií kriminality, přičemž majetková kriminalita klesla o více než 270 případů. V roce 2017 celková kriminalita činila 1 859 případů, majetková kriminalita činila 922 případů. V roce 2017 pokračoval pokles kriminality a majetková kriminalita se snížila pod hranici 1 000 případů. V roce 2018 bylo evidováno celkem 1645 případů, kdy majetková kriminalita činila 818 případů. V roce 2019 však došlo k nárůstu kriminality, kdy celková kriminalita se vyšplhala na 1775 případů. Majetková kriminalita v tomto roce činila 868 případů. V roce 2020 byla celková kriminalita 1637 případů a majetková tvořila 790 případů. V roce 2021 bylo evidováno 770 případů majetkové kriminality z celkové kriminality 1554 případů, kdy v tomto roce dosáhla celková kriminalita společně s majetkovou kriminalitou nejnižší hodnoty ve sledovaném období. V roce 2022 začala kriminalita opět narůstat, zejména v oblasti majetkových trestných činů, kdy majetková kriminalita měla 907 případů z celkové kriminality 1717 případů. V roce 2023 celková kriminalita měla 1 824 případů z čehož majetkové kriminality činilo 980 případů. Kriminalita pokračovala v růstu, přičemž majetková kriminalita dosáhla nejvyšší hodnoty od roku 2019. Celkově lze říci, že kriminalita v okrese Příbram mezi lety 2015 a 2021 výrazně klesala, přičemž v posledních dvou letech (2022 a 2023) došlo k mírnému nárůstu, a to jak u celkové kriminality, tak u kriminality majetkové.

12 Komparace okresu Příbram s okresem Benešov

12.1 Komparace celkové kriminality na okrese Příbram s okresem Benešov

Graf č. 17 – Komparace celkové kriminality na okrese Příbram s okresem Benešov⁴⁸

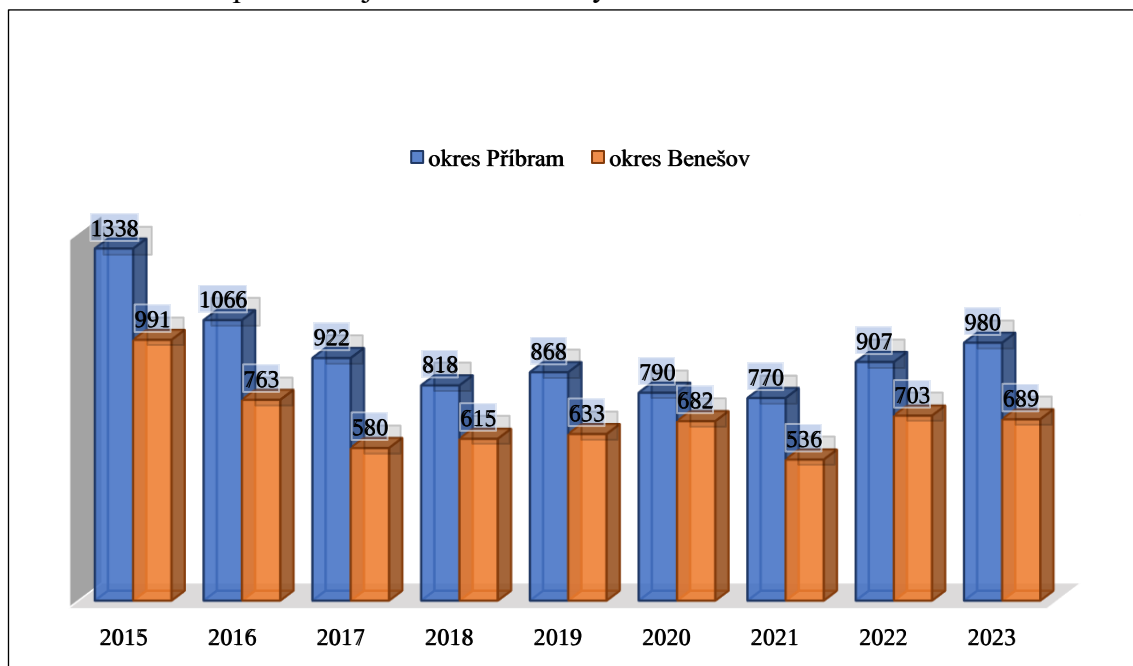
Graf porovnává celkovou kriminalitu v okresech Příbram a Benešov v letech 2015-2023. Kriminalita je znázorněna pomocí sloupcového grafu, kde modrá barva představuje okres Příbram a oranžová okres Benešov. V průběhu let je zřejmé, že okres Příbram měl vždy vyšší kriminalitu než okres Benešov. V roce 2015 bylo v okrese Příbram zaznamenáno 2247 trestných činů, zatímco v Benešově 1732. Rozdíl činil 515 případů. V roce 2016 bylo na okrese Příbram zaznamenáno 1945 trestných činů, mezitím, kdy na okrese Benešov došlo k 1392 případům trestné činnosti. V roce 2017 na okrese Příbram bylo dosaženo 1859 trestných činů, kdy na okrese Benešov bylo zjištěno 1127 případů. V roce 2018 bylo zjištěno na okrese Příbram celkem 1645 případů, kdy však na okrese Benešov bylo zjištěno 1261 případů. 1775 případů bylo zjištěno v roce 2019 na okrese Příbram mezitím 1236 případů bylo zjištěno na okrese Benešov. V roce 2020 bylo zjištěno 1637 případů na okrese Příbram. Na okrese Benešov bylo řešeno 1186

⁴⁸ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [online]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z: Kriminalita – Policie České republiky

případů. Kriminalita v obou okresech v následujících letech klesala až do roku 2021, kdy dosáhla nejnižších hodnot a to 1554 případů v Příbrami a 1022 v Benešově. Od roku 2022 do 2023 je patrný mírný nárůst kriminality v obou okresech. V roce 2023 bylo v Příbrami evidováno 1824 trestných činů a v Benešově 1227. Nejmenší rozdíl mezi kriminalitou v těchto okresech byl zaznamenán v roce 2021, kdy činil pouze 532 případů. Naopak největší rozdíl byl v roce 2015 (547 případů). Z grafu vyplývá, že ačkoli kriminalita v obou okresech dlouhodobě klesala, stále zůstává vyšší v Příbrami než v Benešově. Po poklesu v roce 2021 však v posledních dvou letech dochází opět k mírnému nárůstu kriminality.

12.2 Komparace majetkové kriminality na okrese Příbram s okresem Benešov

Graf č. 18 – Komparace majetkové kriminality na okrese Příbram s okresem Benešov⁴⁹

Graf srovnává majetkovou kriminalitu v okrese Příbram a okrese Benešov v letech 2015 až 2023. Modré sloupce představují okres Příbram a oranžové sloupce okres Benešov. V roce 2015 v okrese Příbram bylo evidováno 1338 případů majetkové kriminality, zatímco v okrese Benešov 991. V následujícím roce počet případů v okrese Příbram klesl na 1066, v Benešově na 763. V roce 2017 pokles pokračoval, Příbram

⁴⁹ Zpracování vlastní. Údaje převzata z databáze *Policie České republiky* [online]. [cit. 2025-02-15]
Dostupné z: Kriminalita – Policie České republiky

zaznamenala 922 případů a Benešov 580. Příbram hlásila 818 případů a Benešov 615 v roce 2018. V následujícím roce počet případů v Příbrami mírně vzrostl na 868, zatímco v Benešově bylo 633 případů. V roce 2020 v Příbrami došlo k poklesu na 790 případů, kdy v Benešově bylo v tomto roce řešeno 682 případů. Následující rok došlo k výraznějšímu poklesu v Příbrami na 770 případů, Benešov měl 536 případů. V roce 2022 počet případů v Příbrami vzrostl na 907, Benešov zaznamenal 703. Poslední rok zkoumaného období tedy rok 2023 Příbram uzavřela období s 980 případy, zatímco Benešov měl 689. Celkově je patrný trend poklesu kriminality v obou okresech od roku 2015. Nejvíce případů bylo evidováno v roce 2015, poté počet postupně klesal, s mírným nárůstem v roce 2019 a výraznějším vzestupem v letech 2022 a 2023. Okres Příbram měl vždy vyšší počet případů než okres Benešov.

12.3 Závěr analýzy komparace okresu Příbram s okresem Benešov

Z dostupných údajů vyplývá, že okres Benešov má nižší míru majetkové kriminality ve srovnání s okresem Příbram. Tento rozdíl může být ovlivněn několika faktory, včetně efektivity preventivních programů, socioekonomických podmínek a demografických charakteristik obyvatelstva a dále však rozdílným poměrem okresu, kdy okres Příbram je největším okresem ve Středočeském kraji s rozlohou 1 627,91 km², oproti okresu Benešov, který má rozlohu přibližně 1 475 km². Podobně je to s počtem obyvatel, kdy na okrese Příbram žije 107 085 obyvatel. V okrese Benešov žije přibližně 103 423 osob.

Město Benešov realizuje programy prevence kriminality, které zahrnují spolupráci s místními organizacemi, školami a policií. Tyto aktivity mohou přispívat k nižší míře kriminality v okrese. Nižší míra kriminality v okrese Benešov může být výsledkem efektivních preventivních programů, aktivního zapojení komunity a dalších socioekonomických faktorů. Implementace podobných strategií v okrese Příbram by mohla přispět ke snížení kriminality a zvýšení bezpečnosti obyvatel.

13 Prevence kriminality

Policie a další instituce se snaží předcházet trestné činnosti zvýšeným dohledem a kamerovými systémy v rizikových lokalitách. Spoluprací s veřejností a podnikatelským sektorem v oblasti hospodářské kriminality. Osvětou a preventivními programy, zejména v oblasti násilných trestných činů a podvodů. V krátkodobém horizontu by k dalšímu snížení majetkové kriminality na Příbramsku mohlo přispět posílení hlídkové a preventivní činnosti policie v problémových lokalitách, lepší koordinace s městskou policií a podpora projektů zaměřených na okamžitou pomoc lidem ve finanční tísní. Ke snížení majetkové kriminality a posílení hlídkové činnosti na okrese Příbram by dopomohlo doplnění stavu policistů na obvodních odděleních určených k přímému výkonu služby. Dlouhodobě je klíčové posilovat ekonomický rozvoj regionu, snižovat nezaměstnanost a vytvářet dostatek pracovních příležitostí pro místní obyvatele. Současně je důležité pokračovat v osvětě, vzdělávání a prevenci kriminality, včetně práce s mladými lidmi a podpory sociálních a rekvalifikačních programů pro rizikové skupiny. Tím se může předcházet recidivě a zároveň omezovat motivace k páčání majetkové trestné činnosti. Páčání trestné činnosti mohou také dopomoci kamerové systémy nainstalované po okrese Příbram. V Příbrami dále vznikl projekt, jež zaštituje Krajské ředitelství Policie České republiky, s názvem Bezpečná Příbram, kdy tento projekt vznikl v roce 2015. Jeho hlavním úkolem je zlepšení kvality života obyvatel a zajištění bezpečnosti obyvatel města.

Závěr

Na základě analyzovaných dat můžeme konstatovat, že majetková kriminalita v okrese Příbram vykazuje během sledovaného období 2015-2023 sestupný trend, byť s několika výkyvy. Nejvyšší nárůst kriminality byl zaznamenán v roce 2015, následovaný trvalým poklesem až do roku 2019. V letech 2020–2021 vývoj kriminality ovlivnila pandemie COVID 19, kdy během této doby kriminalita dosáhla nejnižší úrovně. V posledních třech letech dochází k opětovnému nárůstu celkové kriminality na okrese Příbram, kdy uvedený nárůst v letech 2022 a 2023 naznačuje potřebu neustálé pozornosti a efektivního uplatňování preventivních opatření. V letech 2022 a 2023 docházelo k postupnému rozvolňování zákazů v době pandemie, kdy toto může mít za příčinu i růst celkové kriminality.

Okres Příbram má vyšší míru majetkové kriminality ve srovnání s okresem Benešov, a to především kvůli větší rozloze a počtu obyvatel. Rozdíly v úrovni kriminality mezi těmito dvěma okresy lze také přisuzovat různým socioekonomickým podmínkám a efektivitě preventivních programů. Jedním z faktorů vyšší kriminality na okrese Příbram je rozhodně i míra nezaměstnanosti v okrese, kdy tato je oproti okresu Benešov o několik procent vyšší. V roce 2023 dosáhla míra nezaměstnanosti v okrese Benešov přibližně 1,5 %, kdy na okrese Příbram je míra nezaměstnanosti vyšší, kdy dosahuje 4 %. Aby se dosáhlo snížení kriminality v okrese Příbram, je třeba zvážit aplikaci úspěšných strategií z ostatních okresů, jako je Benešov. To zahrnuje zlepšení spolupráce s místními komunitami a organizacemi, posílení preventivních programů a zavedení inovativních opatření, která by mohla přispět k bezpečnějšímu prostředí pro obyvatele. Provedenou analýzou majetkové kriminality, lze konstatovat, že trestné činy proti majetku jsou jedním z nejrozšířenějších typů trestné činnosti na okrese Příbram. Dále bylo zjištěno, že v letech 2015–2020 docházelo nejčastěji ke krádežím. Následně v roce 2021 došlo k rapidní změně, kdy nejčastěji docházelo ke krádežím vloupáním a tento trend se drží do současnosti. V posledních letech je však rozdíl v počtu krádeží a krádeží vloupáním zanedbatelný. Závěrem lze říci, že i přes pokles kriminality v průběhu sledovaných let je nezbytné pokračovat v intenzivní práci na prevenci a zlepšování bezpečnostních opatření, aby byl tento pozitivní trend zachován i nadále.

Bakalářská práce na toto téma, mě velmi zaujala a byla mi velkým přínosem. Dozvěděl jsem se nových věcí, které by mě v samotném životě nenapadli zkoumat. Rozšířil jsem znalosti o majetkové kriminalitě a o tom, jak je v daném okrese rozšířenou trestnou činností. Dále jsem zjistil, jak v posledních letech kriminalita opět stoupá a navrhl opatření proti vzrůstu majetkové kriminality. Bakalářskou práci jsem obohatil o grafy k lepší přehlednosti. Celou práci jsem psal v jednoduchém a nepřehláceném stylu.

Závěrem bych chtěl poděkovat za cenné rady, připomínky a odbornou i metodickou pomoc panu JUDr. Milanu Kocíkovi, MBA.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzní psychologie. 2. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009., 446 s. ISBN 978-80-7380-213-4.
2. FENYK, Jaroslav; GRIVNA, Tomáš a CÍSAŘOVÁ, Dagmar. Trestní právo procesní. 6., akt. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015., 928 s. ISBN 978-80-7478-750-8.
3. FIRSTOVÁ, Jana a ZÁMEK, David. Prevence kriminality – nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2021, 204 s. ISBN 978-80-7676-057-8.
4. GRIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. Kriminologie. 4., aktualizované. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 31. ISBN 978-80-7478-614-3.
5. HOLCR, Květoň. Kriminologie. Student (Leges). Praha: Leges, 2009, 192 s. ISBN 978-80-87212-27-1.
6. JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 5. aktualizované a doplněné vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2016., 1040 s. ISBN 9788075021205.
7. KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015., 414 s. ISBN 978-80-7380-547-0.
8. NOVOTNÝ, František; a kolektiv. Trestní právo hmotné, 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 373. ISBN 978-80-7380-651-4
9. NOVOTNÝ, Oto; ZAPLETAL, Josef Kriminologie. 3., přepracované vyd. Praha: ASPI Publishing, 2008, s. 528. ISBN 978-80-7357-377-5
10. STRAUS, Jiří; PORADA, Viktor a kolektiv. Teorie, metody a metodologie kriminalistiky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 417. ISBN 978-80-7380-666-8
11. STRAUS, Jiří. Úvod do kriminalistiky. 3., rozšířené vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-367-4.
12. SVATOŠ, Roman. Kriminologie. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 26. ISBN 9788073803896.
13. SVATOŠ, Roman. Prevence kriminality. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016, 132 s. ISBN 9788075560094.

14. ŠÁMAL, Pavel, a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
15. VÁLKOVÁ, Helena a KUČTA, Josef. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 1. ISBN 978-80-7400-429-2
16. ZOUBKOVÁ, Ivana a MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2004, 152 s. ISBN 80-86795-05-5.

Elektronické zdroje

1. Bezpečná Příbram [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: <https://www.bezpecnapribram.cz/o-projektu>
2. ČESKO. Zákon č. 86 ze dne 12. července 1950 trestní zákoník. In Sbírka zákonů republiky Československé. 1950, částka 39, s. 249-250. Dostupné také z <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/usmrceni-hranice/dokumenty/zakon86-87-1950.pdf>
3. ČESKO. Zákon č. 140 ze dne 29. listopadu 1961 trestní zákoník. In Sbírka zákonů Československé socialistické republiky. 1961, částka 65, s. 500-501. Dostupné také z <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/usmrceni-hranice/dokumenty/zakon140-1961.pdf>
4. Český statistický úřad [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: Časové řady za okresy Středočeského kraje | Středočeský kraj
5. Český statistický úřad [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: [Demografická ročenka okresů - 2013–2022 | Produkty](#)
6. Český statistický úřad. [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: [Okres Příbram | Středočeský kraj](#)
7. Český statistický úřad [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: [Zaměstnanost a nezaměstnanost \(VŠPS\) | Statistika](#)
8. Evidence trestního řízení. *Policie České republiky* [ETŘ]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z databáze Evidence trestního řízení
9. INTERNET. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online] Dostupné z <http://web.mvcr.cz/archiv2008/policie/prezentace/uooz.html>
10. Mapa kriminality. [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: <https://mapakriminality.cz/>

11. Smejkal, V. *Informační a počítačová kriminalita v České republice*, MV ČR, 1999. [online] [cit. 2025-02-15]. Dostupné z WWW: web.archive.org/web/20010224011224/http://www.mvcr.cz/casopisy/studie/diskuse/analyza2.html
12. Statistiky kriminality. [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
13. WIKIPEDIA. Trestní zákoník [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: [Trestní zákon \(Československo, 1950\) – Wikipedie](#)
14. WIKIPEDIA. Trestní zákoník [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: [Trestní zákoník \(Česko\) – Wikipedie](#)
15. WIKIPEDIA. Podvod [online]. [cit. 2025-02-15] Dostupné z: [Podvod – Wikipedie](#)

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In *Trestní předpisy*; Nakladatelství SAGIT 2021, č. 1437 s. 17, ISBN 9788074884740
2. DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář. Komentáře* (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-790-4.
3. NOVOTNÝ, František; a kolektiv. *Trestní zákoník 2010*, Praha: Eurounion Praha s. r. o, 2010. ISBN 978-80-7317-084-4, s. 52-53
4. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Vydání třinácté. Praha: Armex Publishing, 2024. ISBN 978-80-87451-95-3.

Seznam zkratk

Tr. Z. – trestní zákoník

Sb. – Sbírka

COVID – coronavirus disease

PČR – Policie České republiky

Seznam grafů

Graf č. 1 - Vývoj počtu obyvatel na okrese Příbram

Graf č. 2 – Míra nezaměstnanosti v % na okrese Příbram v letech 2015–2023

Graf č. 3 - Porovnání míry nezaměstnanosti v % na okrese Příbram a na okrese Benešov za období 2015–2023

Graf č. 4 – Průměrná majetková kriminalita a celková majetková kriminalita na okrese Příbram v období před pandemií a v době pandemie

Graf č. 5 – Průměrná majetková kriminalita a celková kriminalita v České republice v období před pandemií a v době pandemie

Graf č. 6 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2015-31.12.2015

Graf č. 7 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2016-31.12.2016

Graf č. 8 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2017-31.12.2017

Graf č. 9 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2018–31.12.2018

Graf č. 10 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2019–31.12.2019

Graf č. 11 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2020–31.12.2020

Graf č. 12 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2021–31.12.2021

Graf č. 13 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2022–31.12.2022

Graf č. 14 – Majetková kriminalita na okrese Příbram v období 1.1.2023–31.12.2023

Graf č. 15 – Celková kriminalita na okrese Příbram v období 2015-2023

Graf č. 16 – Komparace celkové kriminality s majetkovou kriminalitou na okrese Příbram

Graf č. 17 – Komparace celkové kriminality na okrese Příbram s okresem Benešov

Graf č. 18 – Komparace majetkové kriminality na okrese Příbram s okresem Benešov